

Tilinpäätös 2024

Maakuntahallitus 17.2.2025 § 28

Maakuntavaltuusto 11.6.2025 § 6

**Etelä-Savon
maakuntaliitto**

Julkaisutiedot

Julkaisija:

Etelä-Savon maakuntaliitto
Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli
email kirjaamo@esavo.fi

Kotisivu:

www.esavo.fi

Julkaisu:

Tilinpäätös 2024
Julkaisusarjan numero 190
ISBN 978-952-5932-90-4 (PDF)
ISSN 1455-2930
Mikkeli 2025

Sisällysluettelo

OSA 1: TOIMINTAKERTOMUS	1
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	2
Maakuntajohtajan katsaus	2
Yleinen kehitys Etelä-Savossa	5
Maakuntaliiton hallinto ja talous	8
Maakuntaliiton viraston strategia, organisoituminen ja henkilöstö	15
Selonteko maakuntaliiton sisäisen valvonnan järjestämisestä	17
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	21
Tilikauden tuloksen muodostuminen	21
Toiminnan rahoitus	23
Rahoitusasema ja sen muutokset	24
Kokonaistulot ja -menot	25
Tilikauden tuloksen käsittely	26
OSA 2: TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	29
Tavoitteiden toteutuminen	30
Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	47
Käyttötalouden toteutuminen	47
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	48
OSA 3: TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	49
Tuloslaskelma	50
Toteumavertailu	51

Rahoituslaskelma	53
Tase.....	54
OSA 4: TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	55
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	61
LUETTELOT JA SELVITYKSET	62

OSA 1: TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Maakuntajohtajan katsaus

Talous toipuu hitaasti taantumasta

Suomen taloudessa ei tapahtunut käännettä parempaan vuoden 2024 aikana. Bruttokansantuotteen arvioidaan pienenevän 0,3, % edellisestä vuodesta. Valtiovarainministeriö ennustaa talouden kasvavan 1,6 % vuonna 2025 ja 1,5 % vuonna 2027. Suomen talouden näkymiä on heikentänyt Venäjän hyökkäyssodan ohella keskeisten vientimaiden, erityisesti Saksan, heikko talouskehitys. Julkisen talouden tasapainottamiseen tähtäävät säästöt ja veronkorotukset ovat hillinneet talouden kasvua.

Työttömyysaste on noussut Etelä-Savossa kuten koko maassa. Etelä-Savossa oli joulukuun lopussa työttömänä 12,8 % työvoimasta (TEM, työnvälitystilasto), kun koko maassa keskimäärin työttömänä oli 12 % työvoimasta. Nuoristyöttömyys laski hieman edellisestä vuodesta. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli Etelä-Savossa joulukuun lopussa 797 (TEM, Työnvälitystilasto), mikä oli 27 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Itäisen Suomen ohjelmaa valmisteltiin

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti hallitus valmisteli Itäiselle Suomelle omaa ohjelmaa. Ohjelmaa valmisteltiin laajassa yhteistyössä ja valmistelussa olivat mukana Etelä-Savon maakuntaliitto ja muut alueen maakuntaliitot. Ohjelman julkistaminen siirtyi vuoden 2025 puolelle.

Ohjelmassa esitellään keskeiset tavoitteet ja painopistealueet, joihin itäisessä Suomessa on panostettava, sekä toimenpiteet, joiden avulla tavoitteet saavutetaan. Alueiden omat vahvuusalueet ja potentiaali on tarkoitus saada valjastettua koko Suomen elinvoiman ja kilpailukykyyn edistämiseen. Ohjelman toteuttamiseksi tarvittavasta rahoituksesta on tarkoitus päättää huhtikuussa 2025 hallituksen puoliväliriihessä.

Väestön väheneminen jatkui

Etelä-Savon väestön väheneminen jatkui vuonna 2024. Tilastokeskuksen väestönmuutoksen ennakkotietojen mukaan maakunnan väkiluku väheni tammi-joulukuussa 2024 yhteensä 523 henkilöä. Vähenemisestä huolimatta tilanne on ollut parempi kuin koko 2000-luvulla. Edellisenä vuonna 2023 väestö väheni 555 henkilöä.

Etelä-Savon ennakkotietojen mukainen väkiluku oli joulukuun 2024 lopussa 129 391 henkilöä. Tammi-joulukuussa 2024 luonnollinen väestönmuutos oli Etelä-Savossa negatiivinen 1358 henkilöä. Syntyneitä vuonna 2024 oli 648 ja kuolleita 2006. Väestön kokonaismuutosta

tasapainotti muuttovoitto. Maakuntaan muutti 830 henkilöä enemmän kuin maakunnasta muutti muualle.

Tuulivoima-alueet maakuntakaavaan

Maakuntavaltuusto hyväksyi 4.12.2024 koko vuoden kestäneen tiiviin valmistelun pohjalta neljännän vaihemaakuntakaavan, jossa määritellään tuulivoiman rakentamisalueet. Vaihemaakuntakaavassa keskityttiin tuulivoiman lisärakentamiseen ja siihen liittyviin voimajohtoihin. Neljännän vaihemaakuntakaavan tavoitteena on uusien teollisen kokoluokan tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueiden osoittaminen yksityiskohtaisemman suunnittelun pohjaksi.

Ruoka matkailun kärkenä

Etelä-Savolle, Etelä-Karjalalle ja Pohjois-Karjalalle yhteisesti myönnetty European Region of Gastronomy -titteli nosti ruokamatkailun vuonna 2024 matkailun kärjeksi. Suomen ja Venäjän välisen matkailun hiipumisen seurauksena matkailun markkinointia kohdennettiin kansainvälisille markkinoille.

Tavoitteena on tuoda Itä-Suomeen kansainvälisiä ja kotimaisia vierailijoita ja uudenlaisia ruuan ja kulttuurin yhdistäviä tapahtumia. Markkinoinnin ydinviestinä on Saimaan alueen kestävä elämäntapa, jossa ruoka, luonto, kulttuuri ja hyvinvointi yhdistyvät poikkeuksellisella ja kestäväällä tavalla

Edunvalvonnan painopisteinä saavutettavuus ja valtionosuusuudistus

Itäisen Suomen ohjelma kattoi keskeiset edunvalvonnan painopisteet. Liikenteen osalta vuonna 2024 hallitusohjelman kirjausten käytännön toteuttaminen nousi keskeiseen rooliin. Maakuntaliitto toimi Nopeat itäradat neuvottelukunnan puheenjohtajana ja painotti tarvetta Savon ja Karjalan ratojen nopeaan kehittämiseen. Geopoliittisen tilanteen huonontuminen nosti esille myös raide- ja tieliikenteen poikittais yhteyksien kehittämistarpeen.

Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistamista valmisteltiin vuoden 2024 aikana. Alun perin suunniteltua voimaantuloa vuoden 2026 alusta siirrettiin vuoden 2027 alkuun. Maakuntaliitto tuki jäsenkuntia, jotta uudistuksessa otettaisiin huomioon Etelä-Savon kuntien erityispiirteet kuten väestön väheneminen ja vapaa-ajan asukkaiden suuri määrä.

Yhteistyötä yli maakuntarajojen

Itäisen Suomen ohjelman valmistelun ja ruokamatkailun yhteisen hankkeen ohella Etelä-Savon maakuntaliitto osallistui aktiivisesti Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteistyöhön. Maakuntaliitto oli mukana sekä Itä- ja Pohjois-Suomen että Itä-Suomen neuvottelukunnissa. Yhteinen EU-toimisto Brysselissä on tarjonnut Etelä-Savon maakuntaliitolle hyvän vaikutuskanavan EU-tasolle. EU-edunvalvonnan tärkeimmäksi tavoitteeksi vuonna 2024 muodostui EU-rakennerahastovarojen turvaaminen seuraavalla EU:n ohjelmakaudella.

Yhteistyötä maakunnan sisällä

Etelä-Savon maakuntaliitto allekirjoitti maakunnallinen elinvoimalupauksen 29.10.2024. Elinvoimalupaus sisältää konkreettisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan alueen pitkäjänteinen kehitys ja menestys. Tärkeimpänä tavoitteena on tehdä Etelä-Savosta houkuttelevampi ja

kilpailukykyisempi maakunta, jossa yrityksillä on erinomaiset mahdollisuudet menestyä ja asukkaat voivat helposti hyödyntää tarvittavia palveluja. Elinvoimalupauksen toteutusta ja edistymistä seuraa **Etelä-Savon maakuntaliiton TKI-ydinryhmä**.

Etelä-Savossa elinvoiman ja edunvalvonnan, hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden sekä työllisyyden, osallisuuden ja kasvun edistämiseksi on laadittu yhteistyötä ohjaava strategia. Kumppanuusstrategiassa ovat mukana hyvinvointialue Eloisa, kunnat ja maakuntaliitto.

Maakuntajohtaja vaihtuu

Maakuntavaltuusto valitsi 4.12.2024 seuraajakseni filosofian tohtori Heini Utusen, joka aloittaa virassa 24.3.2025. Kymmenen ja puoli vuotta kestänyt kauteni päättyy 28.2.2025 siirtessäni eläkkeelle.

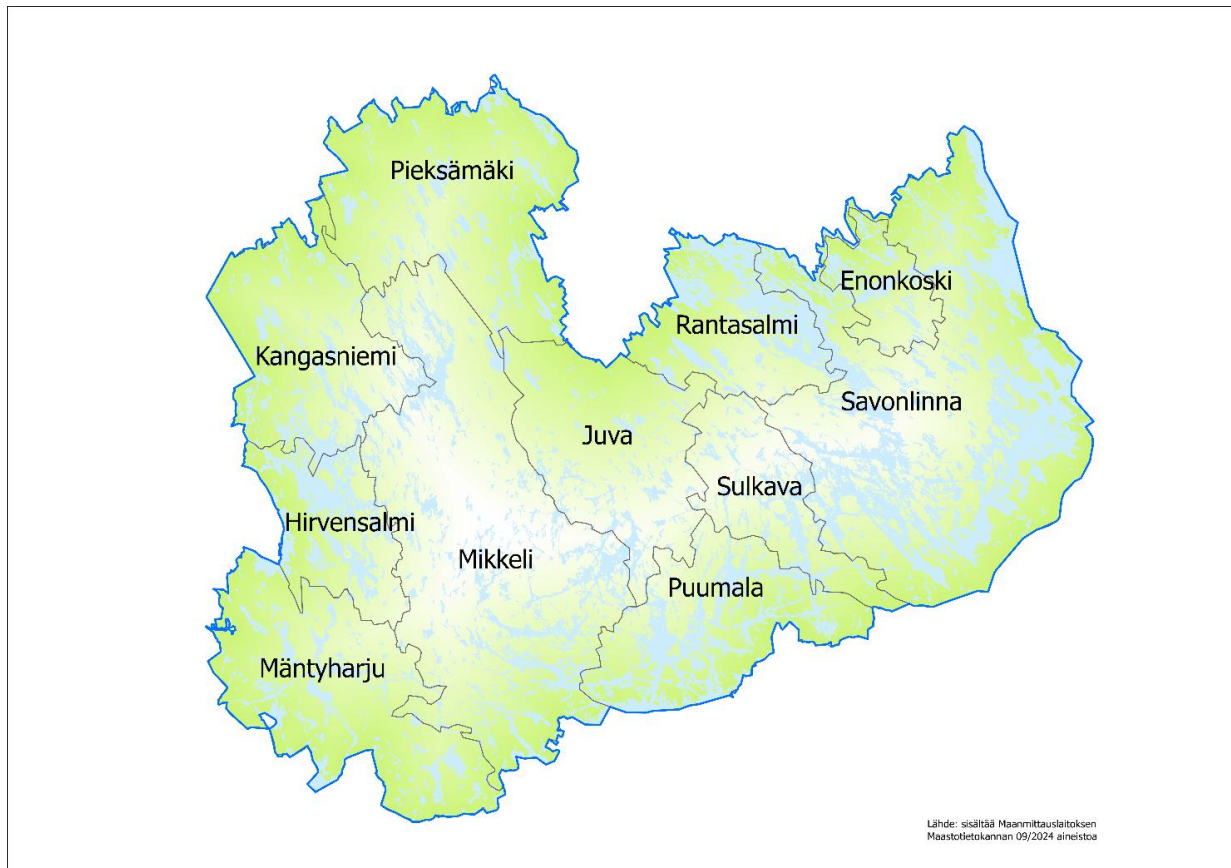
Mikkelissä 28.1.2025

Pentti Mäkinen
maakuntajohtaja

Yleinen kehitys Etelä-Savossa

Kuva 1. Etelä-Savon kartta 1.1.2025, Etelä-Savon maakuntaliitto.

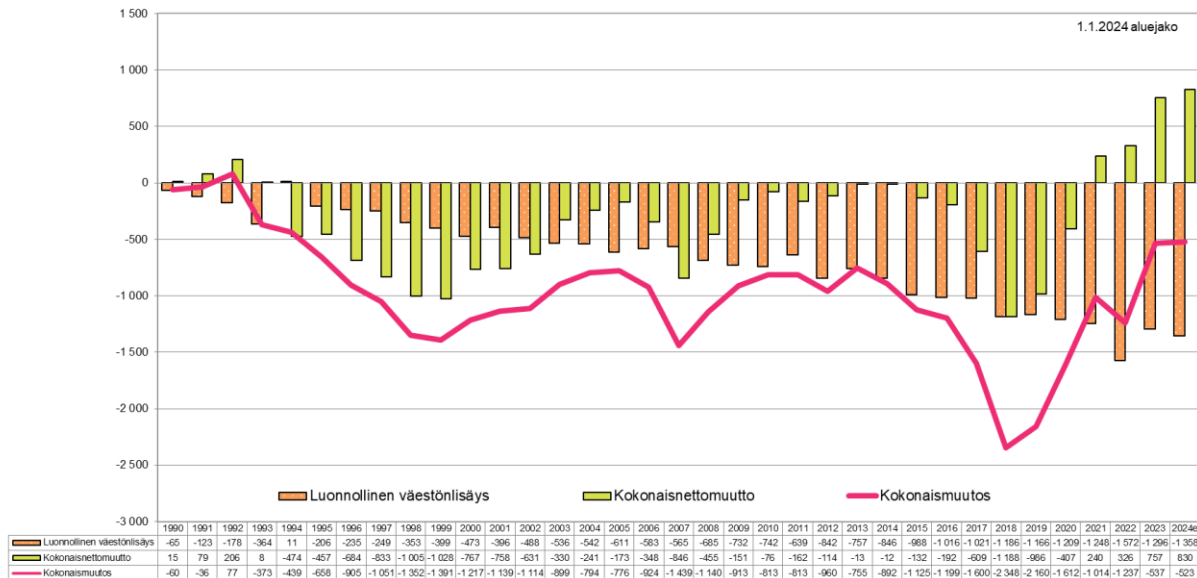
Maakunnassa on 1.1.2025 alkaen 11 kuntaa Pertunmaan liittyttyä osaksi Mäntyharjun kuntaa. Etelä-Savon tilastoitu väkiluku oli vuodenvaihteessa 129 391 henkeä. Ilahduttavaa on se, että koko 2000-luvun negatiiviseksi jäänyt kokonaisnettomuutto kääntyi plussan puolelle jo vuonna 2021 ja positiivinen kehitys on jatkunut tähän saakka. Vuonna 2023 maakunnan väestökehitys oli muuttoliikkeen ansiosta koko 2000-luvun parasta ja vuoden 2024 alkupuoliskolla maakunnassa koettiin jopa väestön kasvua. Muuttovoittoa on saatu maahanmuuttajista. Työikäisten maahanmuuttajien kiinnittyminen Etelä-Savon työmarkkinoille on yhä haaste.

Muuttoliikkeen piristyminen ei kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, että Etelä-Savo on Suomen ikääntynein maakunta, jossa nuorten ikäluokat ovat pienet, ja että kokonaisuutena väestötrendi on laskeva. Tilastokeskuksen lokakuussa 2024 julkistaman väestöennusteen mukaan myös maakunnan väkiluku jatkaa laskuaan aina vuoteen 2045 saakka. Konsultointiyritys MDI/FCG:n julkaisemien vaihtoehtoisten skenaarioiden mukaan voimakaskaan maahanmuutto ei pelastaisi Etelä-Savoa laskevalta väestökehitykseltä tulevaisuudessa. Väestöpohjan supistuminen vaikuttaa erityisesti palvelurakenteeseen.

Demografiseen kokonaiskuvaan liittyy myös se, että Etelä-Savo on kausittain hyvin voimakkaasti kasvava maakunta: monipaikkaisesti asuvat ja esimerkiksi vapaa-ajanasunnoillaan aikaa viettävät ja työskentelevät ihmiset eivät näy väestötilastoissa (eivätkä sote-palveluiden

mitoituksessa). Vuoden aikana alueen näkyvän elinvoiman ja väkimäärän vaihtelu on suurta, sillä esimerkiksi Nordregion arvion mukaan Etelä-Savossa sijaitsee kaikkien vapaa-ajanasuntojen ollessa täydessä käytössä jopa yli 100 000 henkilöä vakituisen asutuksen lisäksi. Etätyön yleistymisen on pidentänyt vapaa-ajanasumisen kautta sekä lisännyt monipaikkaista asumista. Monipaikkainen työntekeä ja kausiväestö tuovat alueelle elinvoimaa, mutta edellyttävät myös toimivia palveluja.

Kuva 2. Väkiluku ja väestönmuutokset Etelä-Savossa 1990–2024*. Lähde: Tilastokeskus. HUOM. Vuoden 2024 tiedot ovat ennakkotietoja.

Korkeahko sairastavuus ja harva asutus luovat erityisiä haasteita ja kustannuspaineita palvelujen järjestämisessä (esimerkiksi laaja tarve kotihoidon kustannuksissa), etenkin kun vaikutukset näkyvät entisestään heikkenevässä kuntataloudessa. Sosiaalisen kestävyysnäkökulmasta pitkät etäisyydet ja ikärakenne haastavat yhdenvertaisuuden toteutumista asuinalueiden erilaistumisen ja palvelujen saatavuuden noustessa haasteiksi. Savonlinnan sairaala on yksi niistä sairaaloista, joissa ympärivuorokautista leikkaustoimintaa vaativa päivystys lakkaa vuoden 2026 alussa. Hyvä uutinen on kuitenkin se, että Etelä-Savossa sote-palvelujen saatavuutta tarkastelevat kokemusindikaattorit ovat positiivisempia verrattuna koko maan tasoon (alueellinen hyvinvointikertomus). Hyvinvointialueen tilannekuva 12/2024 kertoo lisäksi, että Eloisan alueella jonot kiireettömään erikoissairaanhoidon ovat koko maan lyhyimmät: Etelä-Savossa yli puoli vuotta kiireetöntä hoitoa jonottaneiden osuus on kaksi prosenttia kaikista jonottajista.

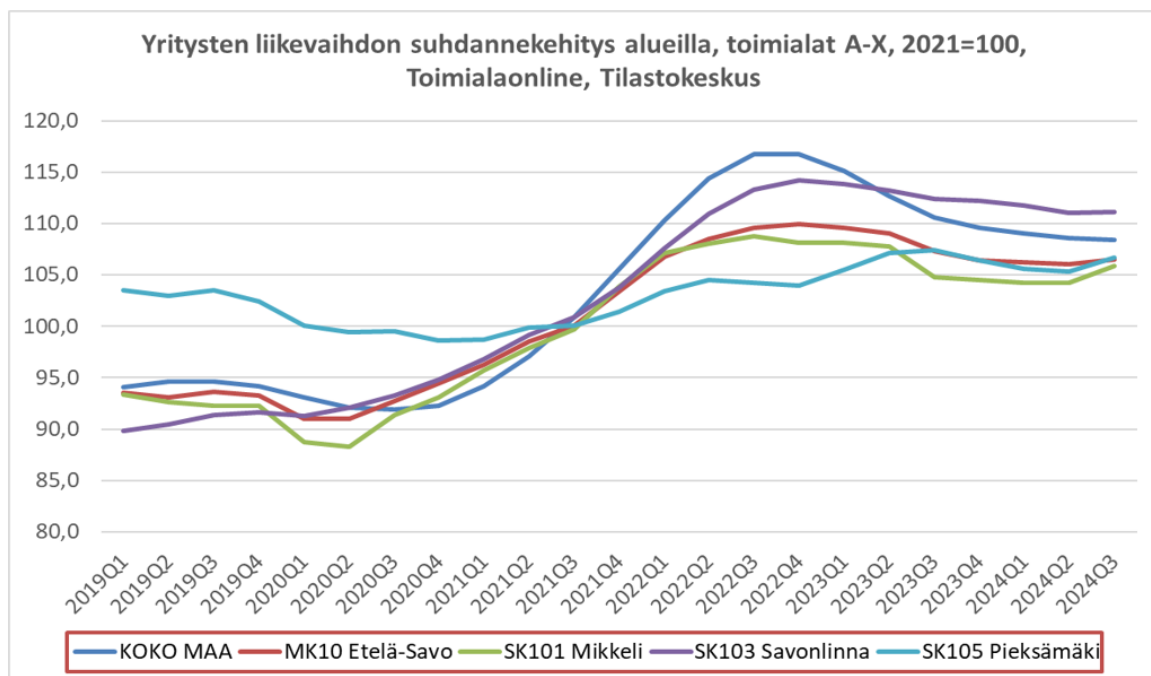
Työllisyyskatsauksen 12/2024 mukaan Etelä-Savossa oli vuodenvaihteessa 7 123 työtöntä, 424 henkilöä ja 6 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Lomautettuja heistä oli 901. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 12,8 %. Syksyllä 2024 julkaistun työvoimabarometrin mukaan seuraavan vuoden aikana ei ole odotettavissa merkittävää määrällistä pulaa työntekijöistä. Rakennusalan taantuma jatkuu. Alalle on kuitenkin syntynyt myös uutta pienyritystä mm. saneerausrakentamiseen. Teknologiaateollisuuden sisällä yritykset, joiden tuotteet ovat si-doksissa rakentamiseen, ovat hankalimmassa asemassa. Etelä-Savossa työssä käyvien

eläköitymisten takia eri aloille tarvitaan korvausrekrytointeja, vaikka työllisten määrä ei lisääntykään. Eniten vaikeuksia pätevien tekijöiden palkkaamisessa on sosiaali- ja terveystalouksissa.

Alueelliset liikevaihtoa kuvaavat talouden suhdannekuvaajat (Q3/2024) osoittavat, että Etelä-Savon yritysten liikevaihto on viime ajat kehittynyt hieman koko maan tasoa hitaammin, joskin Savonlinnan seutukunnassa kehitys on ollut koko maata parempaa. Toimialoittaisessa tarkastelussa jalostuksen (teollisuus ja rakentaminen) kehitys on Etelä-Savossa ollut muuta maata parempaa, kun taas kaupan ja palvelujen aloilla heikompaa.

Tuorein pk-yritysbarometri nosti esiin alueen yritysten keskeiset haasteet ja tulevaisuuden näkymät. Työvoiman saatavuus mainitaan Etelä-Savossa edelleen merkittäväksi kasvua, kehitystä ja investointeja hidastuttavaksi asiaksi useille yrityksille. Samalla liikevaihdon kasvunäkymät ovat alueella kuitenkin keskimäärin hieman paremmat kuin muualla Suomessa, mikä kertoo yritysten sopeutumiskyvystä ja vahvasta halusta säilyttää toimintansa vakaana.

Kuva 3. Yritysten liikevaihdon suhdannekehitys koko maassa, Etelä-Savossa ja seutukunnissa 2000–2024 syyskuu. Kuva: Etelä-Savon ELY-keskus, lähde: Tilastokeskus/Toimiala online.

ELY-keskuksen julkaiseman vientikyselyn mukaan tärkeimmät vientimaat eteläsavolaisille yrityksille ovat Ruotsi, Saksa ja USA (aiemmassa kyselyssä Venäjä). Kiinnostavimmiksi uusiksi markkina-alueiksi vastaajat nimesivät Saksan, Tanskan ja Ranskan. Venäjän viennin päättymisestä on toivuttu Etelä-Savossa kohtuullisesti. Useat yritykset ovat löytäneet korvaavat markkinat olemassa olevista asiakkuuksista kansallisesti ja kansainvälisesti. Vastanneissa on yrityksiä, joilla vienti päättyi Venäjän viennin myötä kokonaan ja korvaavia markkinoita ei ole löytynyt tai viennin osuus on pienentynyt aiempaan tasoon verrattuna (ennen vuotta 2022).

Maakuntaliiton hallinto ja talous

Luottamushenkilöhallinto

Maakuntaliiton ylin päättävä elin on maakuntavaltuusto. Syksyllä 2021 toimikautensa aloittanut maakuntavaltuusto kokoontui vuonna 2024 kaksi kertaa. Maakuntavaltuustossa on yhteensä 49 jäsentä ja sen poliittinen jakauma on seuraava:

- Suomen Keskusta 16
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 11
- Kansallinen Kokoomus 11
- Perussuomalaiset 3
- Vihreä liitto 3
- Liike Nyt 2
- Suomen Kristillisdemokraatit 2
- Vasemmistoliitto 1.

Jarno Strengell (SDP) Mikkelistä toimi maakuntavaltuuston puheenjohtajana vuonna 2024. Varapuheenjohtajina toimivat Hannu Auvinen (Kesk.) Sulkavalta ja Eero Aho (Kok.) Mikkelistä. Valtuuston sihteerinä toimi vt. hallintojohtaja Sirpa Lavikainen 30.04.2024 saakka ja hallintojohtaja Anne Matilainen 01.05.2024 alkaen.

kunta	varsinainen jäsen	varajäsen
Enonkoski	Purhonen Petri	Turunen Kari
Hirvensalmi	Liukkonen Saara	Luntta Pirkko
Juva	Häkkinen Markku	Rautio Ari
Juva	Hänninen Ritva	Huhtinen Marjaana
Juva	Kuusisto Ville-Pekka	Summanen Hannu
Kangasniemi	Hokkanen Mikko	Hänninen Pasi
Kangasniemi	Nykänen Tapani	Luukkainen Kari
Mikkeli	Aho Eero	Kervinen Jouko
Mikkeli	Ahonen Liisa	Pöyry Jukka
Mikkeli	Hartonen Tanja	Strandman Jaana
Mikkeli	Hämäläinen Laura, 11.11.2024 alkaen Kati Häkkinen	Kokkonen Anu
Mikkeli	Janhunen Katriina	Liikanen Veli
Mikkeli	Järvinen Sami	Sensio Jani
Mikkeli	Lautamäki Jarmo	Kauppinen Heli
Mikkeli	Lehkonen Raine	Kuitunen Soile
Mikkeli	Härkönen Jukka	Ropponen Juha
Mikkeli	Pekonen Petri	Väänänen Jaakko
Mikkeli	Pöyry Pekka	Nykänen Heikki
Mikkeli	Salo-Oksa Armi	Kähkönen-Valtola Suvi
Mikkeli	Siiskonen Pirjo	Häkkinen Kati, 11.11.2024 alkaen Katriina Noponen
Mikkeli	Sikanen Tomi	Karhunen Pertti
Mikkeli	Strengell Jarno	Seppälä Arto
Mikkeli	Taavitsainen Satu	Tissari Jenni
Mikkeli	Tullinen Hannu	Hokkanen Marita
Mikkeli	Valtola Pirkko	Vuori Juha
Mäntyharju	Häkkinen Markku	Hujanen Seppo

Mäntyharju	Kuoksa Timo	Kokkola Ari
Pertunmaa	Räisänen Annukka	Ruuth Nina
Pieksämäki	Hintikka Kari	Ritvanen Petri
Pieksämäki	Kauhanen Matti	Liukkonen Timo-Juhani
Pieksämäki	Kovanen Anna-Maria	Kontro Aki
Pieksämäki	Kuronen Tuula	Ojala Sakari
Pieksämäki	Majamäki Mika	Leikas-Tikkanen Tiia
Pieksämäki	Viljakainen Kaija	Nyrhinen Anne-Mari
Puumala	Kautonen Harri	Luukkonen Olli
Rantasalmi	Korhonen Katja	Wessman Mauri
Rantasalmi	Rautiainen Jari	Tilaeus Tiina
Savonlinna	Kaskinen Terho	Tynkkynen Jonne
Savonlinna	Kokko Sampsa	Kokko Lea
Savonlinna	Koskela Jouni	Liukko Arto
Savonlinna	Laamanen Kirsti	Torikka Kirsi
Savonlinna	Kupiainen Mikko	Kosonen Seppo
Savonlinna	Mikkonen Anna-Kristiina	Backman Anja
Savonlinna	Peitsaro Panu	Pekkonen Pasi
Savonlinna	Puputti Seija	Vänttinen Tuija
Savonlinna	Valkonen Esa	Niemelä Sanna
Savonlinna	Vihavainen Mauri	Kristiansson Olli-Pekka
Savonlinna	Visunen Kirsi	Kukkonen Juha
Sulkava	Auvinen Hannu	Partanen Lasse

Taulukko 1. Maakuntavaltuuston kokoonpano kaudella 2021–2025.

varsinainen jäsen	varajäsen
pj. Hänninen Ritva, Juva	Lautamäki Jarmo, Mikkeli
vpj. Mikkonen Anna-Kristiina, Savonlinna	Puputti Seija, Savonlinna
Kuusisto Ville-Pekka, Juva	Ahonen Liisa, Mikkeli
Luukkanen Raimo, Savonlinna	Valkonen Esa, Savonlinna

Taulukko 2. Maakuntavaltuuston vaalilautakunta kaudella 2021–2025.

Maakuntahallitus on 13-jäseninen. Kauden 2021–2025 maakuntahallituksessa Suomen Keskustalla on neljä jäsentä, Suomen Sosialidemokraattisella puolueella ja Kansallisella kokoomuksella kummallakin kolme jäsentä, Perussuomalaisilla kaksi jäsentä ja Vihreällä liitolla yksi jäsen.

Maakuntahallituksen puheenjohtajana kaudella 2021–2025 toimii Arto Sepponen (Kesk.) Pieksämäeltä. Varapuheenjohtajina toimivat Nina Rasola (Kok.) Mikkelistä ja Eija Stenberg (SDP) Savonlinnasta.

Maakuntahallitus kokoontui vuoden 2024 aikana 11 kertaa. Maakuntahallitus käsitteli vuonna 2024 yhteensä 167 asiakohtaa.

varsinainen jäsen	varajäsen
Hakala Kerttu, Mikkeli	Leikas-Tikkanen Tiia
Heinänen Raimo, Mikkeli	Hartonen Tanja
Hokkanen Mikko, Kangasniemi	Huupponen Erkki
Hänninen Elisa, Juva	Tilaeus Tiina
Kovanen Anna-Maria, Pieksämäki	Virtanen Outi

Kukkonen Juha, Savonlinna, 01.12.2024 alkaen Kari Kaiponen	Kaiponen Kari, 01.12.2024 alkaen ei varajäsentä nimettynä
Olkkonen Kirsi, Mikkeli	Hämäläinen Laura
Rasola Nina, 1. vpj, Mikkeli	Häkkänen Markku
Sepponen Arto, pj., Pieksämäki	Lamponen Markku
Stenberg Eija, 2. vpj., Savonlinna	Laitinen Marja
Suomalainen Tuukka, Savonlinna	Husso Kaarle
Turunen Pekka, Savonlinna	Selenius Jyrki
Tissari Jenni	Rautiainen Sari

Taulukko 3. Maakuntahallituksen kokoonpano kaudella 2021–2025.

Hallintosäännön päivityksen myötä maakuntaliitolle tuli vuonna 2021 uusi toimielin, maakuntahallituksen työjaosto. Maakuntahallituksen työjaoston tehtävänä on tukea maakuntajohtajaa maakuntahallituksen kokousasioiden ja kiireellisten asioiden valmistelussa sekä toimia viranhaltijoiden valintaprosessien valmistelijana. Työjaosto kokoontuu 1,5 viikkoa ennen maakuntahallituksen kokousta. Vuonna 2024 se kokoontui 11 kertaa. Varsinaisina jäseninä toimivat maakuntahallituksen puheenjohtaja sekä 1. ja 2. varapuheenjohtajat. Puhetta työjaostossa johtaa maakuntahallituksen puheenjohtaja. Kauden 2021–2025 työjaoston jäsenten henkilökohtaiset varajäsenet ovat maakuntahallituksen puheenjohtaja Arto Sepposella Kerttu Hakala, 1. varapuheenjohtaja Nina Rasolalla Kirsi Olkkonen ja 2. varapuheenjohtaja Eija Stenbergillä Juha Kukkonen.

Tarkastuslautakunta on 5-jäseninen. Siinä on edustettuna maakunnan neljä suurinta poliittista puoluetta. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajana toimii Tuula Kuronen (SDP) Pieksämäeltä. Tilintarkastajana toimi BDO Auditor Oy ja vastuullisena tarkastajana on Lilja Koskelo. Tarkastuslautakunnan kokousten sihteerinä toimii henkilöstöpäällikkö Tiina Saarelainen. Lautakunta kokoontui vuonna 2024 kaikkiaan 6 kertaa ja käsittelee kokouksissaan 43 asiakohtaa.

varsinaiset jäsenet	varajäsenet
Himanen Vesa, Mikkeli	Korhola Anne, Mikkeli
Kuronen Tuula, pj., Pieksämäki	Kuoksa Timo, Mäntyharju
Kuusisto Ville-Pekka vpj., Juva	Summanen Hannu, Juva
Mynttinen Maritta, Hirvensalmi	Nousiainen Marja-Sisko, Savonlinna
Pasanen Unto, Puumala	Rytkönen Tapani, Pieksämäki

Taulukko 4. Tarkastuslautakunnan kokoonpano kauden 2017–2021 päättyessä.

Maakuntaliiton vetovastuulla toimiva maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) kokoontui 5 kertaa vuonna 2024. Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö kokoontui 12 kertaa vuonna 2024. EU:n ohjelmakaudelle 2021–2027 nimetty Maakunnan yhteistyöryhmä käsittelee käynnissä olevan rakennerahastokauden asioita.

MYR:n puheenjohtajana toimi Jonne Tynkkynen, I varapuheenjohtajana Jarmo Tuunanen ja II varapuheenjohtajana Etelä-Savon ELY-keskuksen ylijohtaja Jari Mutanen ja III varapuheenjohtajana Etelä-Savon kauppakamaria MYR:ssä edustava toimitusjohtaja Markus Tykkyläinen. MYR:n kokouksissa esittelijänä toimi kehittämisjohtaja Merja Olenius ja sihteerinä ohjelmapäällikkö Pirjo Paananen.

Taho	varsinainen jäsen	varajäsen
Kunta/maakuntaliitto	Elisa Kaasinen (kesk), Pieksämäki	Outi Kiesilä (kesk), Hirvensalmi
Kunta/maakuntaliitto	Raimo Heinänen (ps)	Marita Orava (ps), Mikkeli
Kunta/maakuntaliitto	Heikki Nykänen (kesk), Mik- keli	Tuomo Janhunen (kesk), Kangasniemi
Kunta/maakuntaliitto	Leena Pekkanen (kesk), Mäntyharju	Annukka Räisänen (kesk), Pertunmaa
Kunta/maakuntaliitto	Heli Pitkänen (kok), Savonlinna	Pirjo Falkstedt (kok), Savonlinna
Kunta/maakuntaliitto	Jarmo Tuunanen (kok)	Heikki Lappalainen (kok), Mikkeli
Kunta/maakuntaliitto	Jukka Rossi (sdp), Mikkeli	Eveliina Neumanen (sdp), Mikkeli
Kunta/maakuntaliitto	Ritva Suomalainen (sdp), Savonl.	Markku Nousiainen (sdp), Savonlinna
Kunta/maakuntaliitto	Jonne Tynkkynen (kesk), Savonlinna	Esa Karjalainen (kesk), Puumala
Valtio/Etelä-Savon ELY- keskus	Jari Mutanen	Kristiina Laatikainen
Valtio/Etelä-Savon ELY- keskus	Hannu Mars	Juha Jokitalon tilalle Sirpa Lavikainen 31.12.2024 asti
Valtio/Etelä-Savon ELY- keskus	Kirsi Kosunen	Ilpo Lehtinen
Valtio/Pohjois-Savon ELY- keskus	Tommi Huttunen	Terhi Nissinen
Valtio/Itä-Suomen AVI	Anu Liljeström	Kirsi Kohonen
Valtio/Metsäkeskus	Sari Alden	Tuomas Kähön tilalle Jani Salomaa 04/2024
Etelä-Savon yrittäjät	Mirja Anunti-Virta	Harri Mattinen
Etelä-Savon kauppakamari	Markus Tykkyläinen	Tiina Ylönen
MTK	Rauli Albert	Sanna Hämäläinen
Akava	Anne Hytönen	Jorma Flinkman
SAK	Taina Salomäki	Sonja Laitinen
STTK	Kajja Viljakainen	Kalevi Savolainen
Teknologiaeteollisuus	Esa Näätänen	Antero Asikainen
EK	Tuukka Liukko	Jari Huovinen
Ammatillinen toinen aste	Jukka Mustonen (Samiedu)	Arja Flinkman (Esedu)
Kaakkois-Suomen amk	Kalevi Niemi	Hanna Kuninkaanniemi
Mikkelin yliopistokeskus	Matti Malinen	Sari Iivonen
Suomen luonnonsuojelu- liitto	Heikki Härkönen	Irma Kolari
Etelä-Savon järjestöneuvot- teluk.	Anne Käyhkö	Kalle Husso

Taulukko 5. Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmä rakennerahastokauden 2021–2027 alkupuoliskolla 2021–2025.

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön puheenjohtajana toimi vuonna 2024 kehittämisjohtaja Merja Olenius ja sihteerinä ohjelmapäällikkö Pirjo Paananen.

Etelä-Savon maakuntaliiton edustajina maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä toimivat lisäksi kehittäispäällikkö Eveliina Pekkanen, rahoitusasiantuntija Sannamari Markkanen, kehittäispäällikkö Jyrki Kuva, elinkeinopäällikkö Tuula Kokkonen, aluekehittäispäällikkö Anne Kokkonen, ympäristöpäällikkö Sanna Poutamo ja rahoitusasiantuntija Aleksi Laaksonen.

Etelä-Savon ELY-keskuksen edustajina maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä toimivat johtaja Hannu Mars, yksikön päällikkö Ilpo Lehtinen, yritysasiantuntija Jarkko Rautio,

rahoitusasiantuntija Kirsi Komppa, rahoitusasiantuntija Pia Pirskanen, yksikön päällikkö Kirsi Kosunen, rahoitusasiantuntija Esa Pekonen, yksikön päällikkö Mirko Juppi, maaseutuasian-tuntija Kaija Siikavirta sekä yritysasiantuntija Kristiina Laatikainen ja rahoituspäällikkö Timo Ollila.

Etelä-Savon maakuntaliiton yhteydessä on toiminut vuodesta 2019 alkaen Etelä-Savon maakunnallinen järjestöneuvottelukunta (YhES). Neuvottelukunta toimii maakunnan alueella toimivien yhdistysten ja järjestöjen monialaisena yhteistyöelimenä ja on osa Etelä-Savon maakuntaliiton toimintaa. Järjestöneuvottelukunnassa kukin jäsen edustaa oman yhdistyksensä lisäksi laajemmin koko järjestöalaa.

YhES:in toisen kauden 2023–2026 puheenjohtajana toimii Mali Soininen Etelä-Savon sosiaali- ja terveysturva ry:stä ja varapuheenjohtajana Kalle Husso Juniori-STPS ry:stä. Maakuntahallituksen yhdyshenkilönä toimi hallituksen jäsen Elisa Hänninen. Kuntaedustajana YhES:ssä toimii Mikko Haverinen Hirvensalmen kunnasta ja varajäsenenä Arja Väänänen Mikkelin kaupungilta. YhES:in sihteerinä ja koordinaattorina toimii kehittämisspäällikkö Eveliina Pekkanen maakuntaliitosta.

Järjestöneuvottelukunta YhES ylläpitää aktiivista ja vaikuttavaa järjestöjen ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä ja vuoropuhelua maakunnassa, edistää kansalaisten, yhdistysten ja järjestöjen osallisuus- ja osallistumismahdollisuuksien toteutumista sekä tuottaa ja välittää tietoa järjestöjen toiminnasta ja järjestöjä koskevista asioista. Neuvottelukunta kokoontui vuoden aikana 4 kertaa. Lisäksi neuvottelukunta organisoii itäsuomalaisten järjestöneuvottelukuntien verkostoitumista paamisen elokuussa.

Järjestöala	varsinainen jäsen	varajäsen
Kylät, kaupunginosat, kotiseutu	Anne Käyhkö, Järvi-Suomen kylät ry, 11.2.2024 alkaen Asko Koukkari, Savonlinnan kylät ry	
Työllisyyttä edistävät toimijat	Outi Rahikainen, Savonlinnan Toimintakeskus ry	Virpi Leskinen, Savonlinnan toimintakeskus ry
Luonto ja ympäristö	Sonja Miettinen, Savon Martat ry.	Pirjo Rimpiläinen, Savon Martat ry.
Luovat alat	Jari Rusanen, Joel Lehtosen seura	Anneli Pulkka, Savonlinnan teatteriyhdistys ry.
Urheilu ja liikunta	Kalle Husso, Juniori-STPS ry	
Potilasjärjestöt, omaishoito	Mali Soininen Etelä-Savon sosiaali- ja terveysturva ry	Niina Turunen, Saimaan syöpäyhdistys ry.
Ihmisoikeus- ja kansalaisjärjestöt, monikulttuurisuus	Tuisku Jähi, Monikulttuurityö Mimosa ry	Ossi Blomerus, Savonlinnan seudun romaniyhdistys ry
Mielenterveys-, päihde-, riippuvuus- ja kriisityö	Helena Pohjanvirta, Mieli Etelä-Savon mielenterveys ry / Mikkelin kriisikeskus	Sari Kyttä, Mieli Etelä-Savon mielenterveys ry/Savonlinnan kriisikeskus
Lapsi-, perhe- ja väkivalta-työ	Sirkku Mehtola, Viola-vakivallasta vapaaaksi ry	Riina Muotka MLL:n Järvi-Suomen piiri ry
Eläkeläistoimijat	Marju Kiiski, Mikkelin Settlementti ry	Hannu Karttunen, Otavan seudun eläkkeensaajat
Nuorisojärjestöt	Virve Väisänen, Mäntyharjun 4H-yhdistys ry	Lassi Kousa, Mäntyharjun 4H-yhdistys ry.
Vammaisjärjestöt	Sanna Paasonen, Mikkelin kuurojen yhdistys	Merja Ikonen, Etelä-Savon Allergia, Iho ja Astma ry
Yrittäjäjärjestöt	Teppo Leinonen, Etelä-Savon kaup-pakamari	

Valmius ja varautuminen	Kari Jääskeläinen, Suomen Sopi- muspalokuntien Liitto ry/Etelä-Savon sopimuspalokuntien alueneuvottelu- kunta	Piritta Keränen, Suomen Punainen Risti Kaakkois-Suomen piiri
Harrastejärjestöt	Mervi Lintunen, Pieksämäkeläiset ry ja Paltasen kyläyhdistys	Marketta Parkkinen, Linnalan Setle- mentti ry.
SOTE -ja yhteistyö / Mik- keli	Kauko Väisänen, Etelä-Savon hyvin- vointijärjestöjen tuki ry, Estery	Katja Kasper, Viola-väkivallasta va- paaksi ry
SOTE -ja yhteistyö / Piek- sämäki	Juhani Jäppinen, Paiste ry	Heidi Kesänen, Pieksämäen Muistiyhdis- tys ry/Paiste ry
SOTE -ja yhteistyö / Sa- vonlinna	Sari Kautonen, Savonlinnan Seudun Kolomoni ry.	
Kuntaedustaja	Mikko Haverinen, Hirvensalmen kunta	Arja Väänänen, Mikkelin kaupunki

**Taulukko 6. Etelä-Savon maakunnallisen järjestöneuvottelukunta (YhES) toimikauden päättyessä vuoden-
vaihteessa 2024/2025.**

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia maakuntaliiton toiminnan osalta ovat maakuntahallitus, maakuntajohtaja sekä yksiköiden johtajat. Valtuusto käsittelee liiton talousarviota yhtenä tulosalueena, jolle se myöntää määrärahan ja tuloarvion, rahoitustulot ja rahoitusmenot. Hankkeet käsitellään talousarviossa nettoperusteisina.

Yhteistoiminta

Maakuntaliiton yhteistoimintaryhmä kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa ja käsitteli 19 asia-kohtaa. Yhteistoimintaryhmässä käsiteltiin mm. työsuojelusuunnitelma, työterveyshuollon toimintasuunnitelma, henkilöstöraportti ja henkilöstö- ja koulutussuunnitelma. Lisäksi kokouksissa käytiin läpi viraston sisäilmatilannetta ja kunta-alan palkankorotuksia.

Työnantajapuolta yhteistoimintaelimessä edustivat maakuntahallituksen puheenjohtaja Arto Sepponen, 1. varapuheenjohtaja Nina Rasola ja 2. varapuheenjohtaja Eija Stenberg, maakuntajohtaja Pentti Mäkinen sekä hallintojohtaja Anne Matilainen. Hallintojohtaja toimii myös kokousten esittelijänä. Ammattijärjestöjen edustajina toimivat Eveliina Pekkanen (Juko ry KVTES ja TS), varalla Jenni Oksanen (Juko ry KVTES ja TS), Jutta Kiiskinen (Jau ry) ja Pirjo Paananen (työsuojeluvaltuutettu). Eveliina Pekkanen toimi ryhmän puheenjohtajana. Kokousten sihteerinä toimi henkilöstöpäällikkö Tiina Saarelainen.

Maakuntaliiton talous

Maakuntavaltuusto hyväksyi talousarvion vuodelle 2024 kokouksessaan 13.12.2023. Menot talousarviossa olivat 2,605 miljoonaa euroa ja tulot 2,420 miljoonaa talousarvion ollessa 185.000 euroa alijäämäinen.

Valtuusto hyväksyi hankehallinnointiin lisäresursoinnin eli kahden asiantuntijan palkkaamisen vuosille 2023–2025. Talousarvioon vaikutus vuodelle 2024 oli 130 000 euroa, jolloin budjetin alijäämäksi muodostui 185 000 euroa. Lisäresursoinnin aiheuttamat kustannukset katetaan aiempien vuosien kertyneillä ylijäämillä.

Vuoden 2024 toteuma on -34 137,90 euroa alijäämäinen.

Vuoden 2024 tulosta paransi budjetoituun nähden oletettua pienemmät henkilöstökulut, matkustus- ja majoituskulut sekä koulutuskulut. Lisäksi yhteistoimintaosuudet, asiantuntijapalvelut ja ICT-hankinnat toteutuivat arvioitua pienempinä. Maakuntaliitto koordinoi valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistuksen alueellista projektiryhmää. Maakuntaliitto sai työn toteutukseen valtiolta erityisavustuksen. Itse toteutettujen hankkeiden omarahoitusosuudet muodostuivat budjetoitua suuremmiksi.

Jäsenkuntien maksuosuudet muodostavat maakuntaliiton suurimman tulonlähteen. Vuonna 2024 jäsenkuntien maksuosuudet olivat 2,4 miljoonaa euroa eli 98,9 % vuoden nettotoimintatuloista (ei sisällä hanketoimintaa).

Vuosille 2023–2025 on lisäresursoitu EU-rahoitusviranomaisena toimiminen lisäämällä yhden maksajan ja yhden rahoittajan määräaikainen tehtävä maakuntavaltuuston päätöksellä. Tästä johtuen maakuntaliiton tulos on suunnitelmissa reilusti alijäämäinen vuoteen 2025 saakka. Aiempina vuosina kertynyt ylijäämä toimii tässä puskurina. Vuoden 2026 ja 2027 taloussuunnitelmat on laadittu siten, että talous saataisiin seuraavien vuosien aikana vähitellen tasapainoon. Maakuntaliiton tavoitteena on toteuttaa tulojen ja menojen tasapaino vuonna 2028. Tasapainotus toteutetaan suunnitelmallisesti karsimalla kaikkia liiton kulueriä ja huolehtimalla samalla liiton lakisääteisten tehtävien ja edunvalvonnan laadukkaasta hoitamisesta. Todennäköistä on, että kuntien maksuosuuksien nousu tulevaisuudessa ei ole mahdollista johtuen kuntien taloustilanteesta.

Maakuntaliiton viraston strategia, organisoituminen ja henkilöstö

Maakuntaliiton viraston strategia on laadittu vuonna 2021 yhdessä henkilöstön kanssa. Strategiaa on tämän jälkeen päivitetty ja osana jalkautusprosessia vuonna 2024 kuvattu viraston keskeisiä prosesseja, muodostettu tiimejä sekä käsitelty asiakkuutta palvelumuotoilun keinoin.

Maakuntaliiton viraston toiminta-ajatuksena on tehdä työtä Etelä-Savon hyväksi. Toimintamme arvopohja on Yhdessä – Ennakoiden – Uudistaen. Tuloksellisen toimintamme mahdollistavat ennakkointi ja oikea tieto, toimivat tukipalvelut, avoin viestintä ja aktiiviset kumppanuudet. Haluamme olla yhteisen tahdon muodostaja. Viraston avaintehtäviksi olemme määritelleet kehittäjä, edunvalvoja ja näkyvyyden vahvistaja.

Maakuntaliiton virasto muodostuu kahdesta yksiköstä, hallinto- ja kehittämisyksiköstä. Yksiköiden päälliköillä voi olla lisäksi vastuullaan toimialaansa liittyviä, erikseen budjetoituja hankkeita.

Talousarviossa ennakointiin vuodelle 2024 henkilötyövuosien määräksi 33,8. Toteutuma oli 32,5. Laskelma perustuu virka-/työsuhteiden kestoon vähennettynä pitkillä poissaoloilla.

Maakuntaliiton henkilöstö/henkilötyövuosi	Toteutuma 2023	TA 2024	Toteutuma 2024
Luottamushenkilöhallinto	1	1	1
Virasto	18,4	17,9	17,8
Hankkeet	12,6	14,9	13,7
Yhteensä	31,7	33,8	32,5

Taulukko 7. Maakuntaliiton henkilöstö vuonna 2024.

Vuoden 2024 lopussa maakuntaliitossa oli 13 henkilöä määräaikaissä työsuhteissa ja 1 henkilö pidemmällä työvapaalla.

Lähiesihenkilöt pitävät vuosittain henkilökohtaiset kehityskeskustelut työntekijöiden kanssa. Keskusteluissa arvioidaan työssä onnistumista, työntekijän, esihenkilön ja toimintamallien kehittämistarpeita sekä arvioidaan tehtäväkuvausten ajantasaisuutta ja muutostarpeita. Lisäksi henkilövaihdosten yhteydessä arvioidaan tarve tehtäväkuvausten muokkaamiselle.

Virka	Nimi
maakuntajohtaja	Mäkinen Pentti
kehittämisjohtaja	Olenius Merja
vt. hallintojohtaja 1.1.-30.4.24	Lavikainen Sirpa
hallintojohtaja 1.5.2024 alkaen	Matilainen Anne

Taulukko 8. Virkasuhteiset vuonna 2024.

Tehtävä	Nimi
TKI-koordinaattori (määräaikainen) 15.4.24-31.12.25	Bahrami Mari
maksatusasiantuntija (määräaikainen) 7.8.23-31.12.25	Hartikainen Päivi
palvelumuotoilija (määräaikainen) 1.9.24-28.2.25, 25 % työaika	Huovinen Heidi
projektikoordinaattori (määräaikainen) 1.5.23-28.2.27	Juhola Jatta
viestintäasiantuntija (määräaikainen) 15.1.24-31.5.25	Jussila Rauno
hankejohtaja (määräaikainen) 1.4.22-31.3.25	Kaasinen Sari
ennakointiasiantuntija	Kautiainen Hanna
talouspäällikkö	Kiiskinen Jutta
aluekehityspäällikkö	Kokkonen Anne
tilastoasiantuntija	Kokkonen Jaana
elinkeinopäällikkö	Kokkonen Tuula
maksatusasiantuntija (määräaikainen) 1.8.21-31.12.26	Kontinen Marja-Liisa
virastoemäntä	Kovanen Kirsi
kehittämispäällikkö	Kuva Jyrki
kulttuuri- ja osallisuusasiantuntija (määräaikainen) 1.4.-14.7.24	Kärkkäinen Riitta
järjestelmäpäällikkö	Laakso Tuomo
rahoitusasiantuntija (määräaikainen) 1.8.23-31.12.25	Laaksonen Aleksi
maksatusasiantuntija	Laitinen Marjut
maksatusasiantuntija	Leikas Marjo
rahoitusasiantuntija (määräaikainen) 15.8.22-31.12.27	Markkanen Sannamari
viestintäpäällikkö	Miettinen Heidi
aluesuunnittelupäällikkö, opintovapaa 1.9.23-28.2.25	Oksanen Jenni
ohjelmapäällikkö	Paananen Pirjo
kehittämispäällikkö	Pekkanen Eveliina
ympäristöpäällikkö	Poutamo Sanna
aluesuunnitteluasiantuntija	Rahikainen Päivi
TYP-johtaja (määräaikainen) 20.2.23-31.12.24	Ratia Sari-Anne
henkilöstöpäällikkö	Saarelainen Tiina
va. aluesuunnittelupäällikkö (määräaikainen) 1.9.23-28.2.25	Tanttu Marko
kulttuurikoordinaattori (määräaikainen) 11.5.23-31.12.25	Tähti Taru
hallintosihteeri	Valanta Tanja
hankeasiantuntija (määräaikainen) 1.4.22-31.12.25	Varho Anu-Anette
johdon sihteeri	Virtaniemi Jaana

Taulukko 9. Työsopimussuhteiset työntekijät vuonna 2024.

Erillisestä vuoden 2024 henkilöstöraportista käyvät ilmi henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ja tunnusluvut. Se saatetaan tiedoksi maakuntahallitukselle ja maakuntavaltuustolle. Henkilöstöraportti käsitellään maakuntaliiton yhteistoimintaryhmässä maaliskuussa ja tuodaan tämän jälkeen maakuntahallitukseen.

Liitossa on jatkettu monipaikkaisen työskentelyn toimintamallin ja menetelmien kehittämistä. Henkilöstöllä on ajantasaiset hybridityöskentelyohjeet. Henkilöstö on ollut pääsääntöisesti tyytyväinen voimassa oleviin hybridityökäytänteisiin.

Selonteko maakuntaliiton sisäisen valvonnan järjestämisestä

Maakuntaliiton sisäinen valvonta perustuu lainsäädäntöön sekä omiin sääntöihin, ohjeisiin ja talousarvion täytäntöönpanomääräyksiin. EU:n rakennerahastotoiminnan osalta on Työ- ja elinkeinoministeriölle laadittu erilliset kutakin rahastoa koskevat hallinto- ja valvontajärjestelmäkuvaukset varojen käytön asianmukaisen hallinnoinnin varmistamiseksi. Em. kuvaukseen on laadittu ohje petosriskiarviointia varten mm. korruption ja lahjonnan torjumiseksi.

Ohje sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiseen

Maakuntaliiton nykyinen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on hyväksytty maakuntahallituksessa 21.2.2022. Ohje päivitettiin samalla kun maakuntaliiton ohjelmakauden 2021–2027 hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus laadittiin. Asiakirja ohjaa maakuntaliiton tilivelvollisten viranhaltijoiden, esihenkilöiden ja henkilöstön toimintaa. Ohjeen tavoitteena on edistää Etelä-Savon maakuntaliiton eri toimijoiden vastuullisuutta sekä tietoisuutta ja ymmärrystä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä osana johtamista ja hyvää hallintotapaa, päätöksentekoa, toiminnan ohjausta, seurantaa ja arviointia. Lisäksi ohjeessa kuvataan menettelyitä, joiden tulisi turvata hyvän hallintotavan toteutuminen.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan niitä sisäisiä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esihenkilöt pyrkivät varmistamaan liiton toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden. Sisäinen valvonta on osa johtamisjärjestelmää. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, seuraamiseksi ja raportoimiseksi. Riskillä tarkoitetaan sellaisen tapahtuman mahdollisuutta, joka voi uhata tavoitteiden saavuttamista. Riski voidaan myös ymmärtää hyödyntämättä jääneeksi mahdollisuudeksi.

Maakuntavaltuusto päättää liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Maakuntavaltuusto hyväksyy hallintosäännön, jossa annetaan tarpeelliset määräykset sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvistä tehtävien ja vastuiden jaosta. Maakuntavaltuusto hyväksyy toimintakertomukseen sisältyvän liiton selostuksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Maakuntahallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, ohjeistamisesta sekä toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Maakuntajohtaja vastaa operatiivisesta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Toteuttamis- ja valvontavastuu on maakuntajohtajan osalta maakuntahallituksen puheenjohtajalla ja muutoin maakuntajohtajalla.

Maakuntajohtaja antaa vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä selvityksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta. Lisäksi toimintakertomus sisältää johdon arvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä sekä sen perusteella laaditun lausuman sisäisen valvonnan tilasta ja olennaisimmista kehitystarpeista. Toimintakertomus sisältää arvion toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.

Tilintarkastajan on kuntalain nojalla kuntayhtymän hallintoa ja taloutta tarkastaessaan arvioitava, onko sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetty asianmukaisesti.

Johtavilla viranhaltijoilla on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja hoitamisesta alaisensa toiminnan osalta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista. Jokaisen esihenkilön on osaltaan varmistuttava siitä, että viranhaltijat ja työntekijät ovat tietoisia omista tehtävistään ja tavoitteistaan. Heidän on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä viipymättä tarpeellisiin toimenpiteisiin aina, kun ohjeiden vastaista, epätaloudellista tai tehotonta toimintaa tai riskejä sisältävää toimintaa on havaittu.

Lisäksi jokainen liiton palveluksessa oleva on velvollinen omalta osaltaan noudattamaan toimintaa koskevaa lainsäädäntöä, maakuntavaltuuston hyväksymiä sääntöjä ja päätöksiä, maakuntahallituksen ja johdon tekemiä päätöksiä ja antamia ohjeita sekä pyrkiä omalta osaltaan saavuttamaan asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, kehittämään toimintatapojaan sekä ylläpitämään ja kehittämään ammatillista osaamistaan.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan ensi sijassa toimintakertomuksessa. Talousarvion toteutumista seurataan maakuntahallituksessa neljännesvuosittain tapahtuvan raportoinnin ja tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä. Johtoryhmä seuraa talouden toteutumista kuukausittain edellisen kuukauden kirjanpidon täsmäytyksen valmistuttua.

Toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden arvioinnin kehittäminen on johtamisen keskeisiä tehtäviä. Maakuntastrategiaan on sisällytetty liiton toiminnan osa-alueita kuvaavia ja seurattavia mittareita, joilla toiminnan tuloksellisuutta voidaan arvioida. Maakuntastrategiassa on lisäksi määritelty mittareita maakunnan kehityksen suunnan seurantaan varten. On kuitenkin huomioitava, että maakunnan kehityksen näkökulmasta liitto on vain yksi toimija. Virastossa keskitetyt ohjeistetut prosessit ovat päätöksenteko, henkilöstöhallinto, hankintatoimi, tietojärjestelmät sekä tila- ja asiakirjahallinto.

Tarkastuslautakunta on kehittänyt menettelyjä, joiden avulla se voi seurata, miten maakuntaliitto toimeenpanee arviointikertomusten havaintoja ja seurannan avulla antaa maakuntavaltuustolle systemaattista palautetta liiton toiminnasta.

Johtaminen ja hyvä hallintotapa

Päivittäisjohtamista tehdään seuraavia periaatteita noudattaen:

- tehtävien, toimivaltuuksien, tulos- ja raportointivastuiden ja menettelyiden määrittelyt kunnossa

- esittely- ja hyväksymis- sekä vahvistusmenettelyt päätöksenteossa, toiminnoissa ja prosesseissa kunnossa
- tehtävien eriyttäminen ja käyttöoikeudet kunnossa
- talouteen liittyvät seurantamenettelyt ja täsmätykset kunnossa
- prosessikuvaukset ja toimintaohjeet kunnossa
- toimintojen ja prosessien auditointimenettelyt sovitusti
- toiminnan tuloksellisuuden ja suoriutumisen arviointimenettelyt sovitusti
- omaisuuden fyysinen turvaaminen kunnossa
- esimiestyö kunnossa.

Liiton lakisääteiset tehtävät on suoritettu ao. lakeja ja säädöksiä noudattaen ja liiton säännöt ja ohjeet ovat pääosin ajan tasalla. Liiton johtoryhmä kokoontuu viikoittain ja käsittelee olennaiset toiminnalliset ja taloudelliset asiat, niiden valmistelun etenemisen sekä valmistelun maakuntahallitukselle. Kokouksista pidetään muistiota.

Yksiköiden päälliköt ja henkilöstöt kokoontuvat säännöllisesti yksikkökokouksiin ja pienryhmiin (tiimit) ja käsittelevät tehtävien hoitoon liittyviä käytännön asioita ja antavat niistä tarvittaessa palautteen johtoryhmälle. Liiton ja henkilöstön yhteisiä asioita käsitellään myös viikoittaisissa virastopalavereissa ja muutaman kerran vuodessa kokoontuvassa yhteistoimintaryhmässä. Virastopalavereista pidetään muistiota ja yhteistoimintaryhmän kokouksista pidetään pöytäkirjaa.

Maakuntajohtaja keskustelee koko henkilöstön kanssa vuosittain pidettävissä kahdenkeskissä keskustelutilaisuuksissa. Liitossa on käytössä sähköinen asianhallintajärjestelmä, jossa kootaan toimielinten esityslistat ja pöytäkirjat ja tehdään viranhaltijapäätökset. Järjestelmässä hallinnoidaan myös liiton sopimuksia.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Maakuntaliiton omaisuus on vähäistä, lähinnä toimistokalusteita ja koneita. Valvonta on osa viranhaltijoiden/työntekijöiden tavanomaisia työprosesseja. Asianhallintaohjelmiston käyttäminen tukee päätöksenteon läpinäkyvyyttä. Maakuntaliiton omaisuuden hoitoon, hankintojen kilpailutukseen tms. ei ole kohdistunut korvausvaateita, muutoksenhakuja tai vastaavia.

Tilintarkastuspalvelujen lisäksi liiton hallintoon kohdistuu valtion toimeksiantovarojen osalta hallintoviranomaisen (Työ- ja elinkeinoministeriö) ja kirjanpitotoiminnon (Valtiovarainministeriö) jatkuvaa tarkastusta sekä hallinnointimenettelyjen että varojen käytön suhteen. Maakuntaliiton toiminnan laajuus huomioon ottaen ei erillistä sisäistä tarkastusta ole käytössä.

Sopimustoiminta

Maakuntaliitossa on käytössä asianhallintajärjestelmän sopimushallintaosio. Ohjelmisto toimii tukena sopimusten määräaikojen systemaattisessa seurannassa. Sopimuksiin liittyviä valituksia tai oikaisuvaatimuksia ei ole tilivuonna ollut. Liiton sopimukset ovatkin lähes kokonaisuudessaan hankintalaissa määriteltujen kansallisten kynnysarvojen alapuolella. Talousarvion täytäntöönpanomääräyksissä määrätään, että kaikista yli 4 000 euron suuruisista hankinnoista tehdään viranhaltijapäätökset. Tämä tuo hankintoihin läpinäkyvyyttä ja hallittavuutta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskien arviointi on kiinteä osa maakuntaliiton viraston toimintaa. Kriittisimmät riskit kohdistuvat toimintaympäristön muutoksiin, strategisen suunnittelun toteuttamiseen, johtamisen onnistumiseen ja tietojärjestelmien toimivuuteen sekä EU-rahoituksen hallintaan. Tarvittavat keinot hankerahoituksen riskien hallintaan ja petosten torjuntaan on kirjattu HVJ –kuvaukseen (hallinta- ja valvontajärjestelmä) sekä riskien todennäköisyys ja vaikutusten arviointi -asiakirjaan ja niitä viedään käytäntöön.

Vahinkoihin maakuntaliitossa on varauduttu toimintaan nähden riittävällä vakuutusturvalla. Vakuutusturvan kattavuus tarkastetaan vuosittain. Etätyöhön liittyvä vakuutuskattavuus on täydennetty samalle tasolle kuin toimipisteellä työskenneltäessä. Maakuntaliiton vakuutusasioiden ajantasaisuus on tarkastettu vuonna 2024.

Tietosuojaa ja -turvaa seurataan ja kehitetään maakuntaliitossa aktiivisesti. Tarpeen mukaan uusitaan tai päivitetään järjestelmiä ja laitteita vastaamaan tämän päivän ja tulevaisuuden vaatimuksia. Voimassa olevia asetuksia, kuten tieto- ja ilmoittajansuoja, noudatetaan ohjeistuksien mukaisesti. Henkilöstön osaamista ja osallistumista pidetään yllä koulutuksin ja tietoisu-
kuin.

Toiminnan seuranta ja kehittäminen

Toiminnan luonne huomioon ottaen sisäinen valvonta ja riskienhallinta maakunnan liitossa on järjestetty asianmukaisella ja riittävällä tavalla yllä mainitun kuvauksen mukaisesti ja toimintaa kehitetään jatkuvasti.

Hanketoiminnan hallintoviranomainen toteutti ohjaus- ja valvontakäynnin Etelä-Savon maakuntaliittoon syksyllä 2024 ja toimintaa kehitetään tarvittaessa annettavan palautteen pohjalta.

Vuonna 2025 on tavoitteena päivittää riskikartoitus.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA (netto)	TP 2024	TP 2023	TP 2022	TP 2021
Toimintatuotot	2 412	2 350	2 390	2 388
Toimintakulut	-2 457	-2 495	-2 446	-2 391
Toimintakate	-45	-145	-56	-2
Rahoitustuotot ja -kulut	11	48	2	3
Korkotuotot +	0	0	0	
Muut rahoitustuotot +	11	48	2	4
Korkokulut -	0	0	0	0
Muut rahoituskulut -			0	0
Vuosikate	-34	-97	-55	1
Poistot -				
Satunnaiset tuotot/ kulut +/-				
Tilikauden tulos	-34	-97	-55	1

Taulukko 10. Maakuntaliiton tuloslaskelma 2024 (1000 €).

Yllä olevassa tuloslaskelmassa on huomioitu maakuntaliiton toimintakulut ja tuotot hankkeiden osalta nettoperusteisena. Hanketoiminnan bruttokulut olivat 1 214 677,76 (TA 1 261 650) euroa ja bruttotuotot 1 119 445,11 (TA 1 352 450) euroa. Hanketoiminnan toimintakate vuonna 2024 oli -95 232,65 euroa.

Maakuntaliitolla ei ole investointeja, joten sillä ei ole myöskään kirjanpidossaan poistoja.

JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET	TP 2024	TP 2023	TP 2022	TP 2021
Jäsenkuntien maksuosuudet (1000 €)	2 385	2 316	2 316	2 316
Maksuosuudet toimintatuloista netto, %-os	98,9	98,5	98,5	97,0
Maksuosuudet/ asukas, €	18,43	17,82	17,75	17,58

Taulukko 11. Kuntien jäsenmaksuosuudet ja maksuosuudet/asukas 2024.

Jäsenkuntien maksuosuuksilla on keskeinen merkitys liiton toiminnan rahoittamisessa. Niiden osuus varsinaisen toiminnan tuloista oli 98,9 prosenttia vuonna 2024.

MENOT / ASUKAS	2024(*)	2023(*)	2022	2021
Asukasluku vuodenvaihteessa	129 391	129 914	130 451	131 688
Menot/asukas/ valtuuston hyväksymä, €	-18,99	-19,21	-18,75	-18,16

*) ennakkotieto

Taulukko 12. Menot/asukas 2024.

TULOSLASKELMAA TÄYDENTÄVÄT TIEDOT	2024	2023	2022	2021
Palkatun henkilöstön määrä 31.12. (sisältää työllistetyt)	35	34	34	37
Toteutuneet henkilötyövuodet (teoreettinen säännöllinen vuosityöaika)	32,5	31,7	32,3	32,4
Vakinaisissa viroissa ja toimissa olevat	22	21	22	23
Palkat (1000 €)	2 044	1 918	1 894	1 781
Kokonaismenot (1000 €)	3 576	3 577	3 385	3 075
Toimintamenot (1000 €)	3 576	3 577	3 384	3 074
Arvonlisäveropalautukset, verottoman toiminnan (1000 €)	161	193	146	131

Taulukko 13. Maakuntaliiton tuloslaskelmaa 2024 täydentävät tiedot.

Kunta	laskennalliset verotulot 2022, €	maksuosuus 2024, €	maksuosuus 2024, %	maksuosuus 2023, €	muutos 2023-2024, €	Erä 1-12
Enonkoski	4 417 520	20 060	0,8411	20 345	- 285	1 672
Hirvensalmi	7 389 852	33 558	1,4070	32 964	594	2 797
Juva	19 956 749	90 626	3,7997	90 791	- 165	7 552
Kangasniemi	19 420 202	88 189	3,6975	87 330	859	7 349
Mikkeli	222 237 392	1 009 205	42,3129	956 165	53 040	84 100
Mäntyharju	21 156 618	96 075	4,0281	95 405	670	8 006
Pertunmaa	5 722 304	25 986	1,0895	26 033	- 47	2 165
Pieksämäki	66 867 229	303 652	12,7312	292 915	10 737	25 304
Puumala	8 711 113	39 558	1,6586	40 136	- 578	3 297
Rantasalmi	11 778 472	53 487	2,2426	51 807	1 680	4 457
Savonlinna	129 472 223	587 949	24,6509	582 999	4 950	48 996
Sulkava	8 093 933	36 755	1,5410	38 710	- 1 955	3 063
YHTEENSÄ	525 223 607	2 385 100	100,0000	2 315 600	69 501	198 758
muutos-% 3,0 %						
(* Lähde: verohallinto)						

Taulukko 14. Maakuntaliiton jäsenkuntien kuntakohtaiset maksuosuudet 2024.

Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2024	2023	TP 2022	TP 2021
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate +/-	-34	-97	-55	1
Satunnaiset erät, netto +/-				
Tulorahoituksen korjauserät				
Investointien rahavirta				
Investointimenot				
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				10
Toiminnan ja investointien rahavirta	-34	-97	-55	11
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten muutokset +/-				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen muutos +/-				
Lyhytaikaisten lainojen muutos +/-				
Oman pääoman muutokset +/-				-5
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset +/-				
Vaihto-omaisuuden muutos +/-				
Saamisten muutos	34	-29	-255	3
Korottomien velkojen muutos +/-	14	206	37	109
Rahoituksen rahavirta	47	177	-218	106
Rahavarojen muutos	13	80	-273	117
Kassavarojen muutos	€	€	€	€
Kassavarat 31.12.	1 290 786,38	1 277 433,13	1 197 172,72	1 469 734,63
Kassavarat 1.1.	1 277 433,13	1 197 172,72	1 469 734,63	1 352 987,52
	13 353,25	80 260,41	-272 561,91	116 747,11

Taulukko 15. Maakuntaliiton toiminnan rahoitus 2024 (1000 €).

Kassan riittävyys on 132 päivää, vuonna 2023 luku oli 130 päivää

- laskentakaava: 365 päivää x Rahavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella.

Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT		31.12.2024	31.12.2023
		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet		61	61
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Valtion toimeksiannot		10 522	8 259
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
Muut saamiset	581		610
Siirtosaamiset	6	587	11
Rahat ja pankkisaamiset		1 291	1 277
Yhteensä		12 460	10 218
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		82	82
Muut omat rahastot			
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	914		1 011
Tilikauden yli/alijäämä	-34	880	-97
PAKOLLISET VARAUKSET			
Muut pakolliset varaukset			
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Valtion toimeksiannot		10 522	8 259
VIERAS PÄÄOMA			
Lyhytaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			
Ostovelat	76		82
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	61		67
Siirtovelat	839	976	814
Yhteensä		12 460	10 218

Taulukko 16. Maakuntaliiton rahoitusasema ja sen muutokset 2024 ja 2023 (1000 €).

Suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2024 on 28 %. Se oli sama vuonna 2023.

- laskentakaava $100 \cdot (\text{vieras pääoma} / \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$.

Kokonaistulot ja -menot

Maakuntaliiton kokonaistulot ja -menot	2024	2023
TULOT		
Toiminta		
Toimintatuotot	3 531	3 431
Verotulot		
Valtionosuudet		
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot	11	48
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutusvoitot		
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	3 542	3 479
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	3 576	3 577
- Valmistus omaan käyttöön		
Korkokulut	0	0
Muut rahoituskulut		
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
Pakollisten varausten muutos		
- Pakollisten varausten lis.(+), väh.(-)		
- Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutustappiot		
Investoinnit		
Investointimenot		
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman vähennykset		
Kokonaismenot yhteensä	3 576	3 577
Täsmäytys:		
Kokonaistulot - Kokonaismenot= 3 479,42498 / 3 576,57292	-34	-97
Rahavarojen muutos+Muut maksuvalmiuden muutokset = 13,35325 / 47,49115	-34	-97

Taulukko 37. Maakuntaliiton kokonaistulot ja -menot 2024 (1000 €).

Tilikauden tuloksen käsittely

Maakuntahallitus esittää, että tilikauden alijäämä 34.137,90 euroa siirretään taseeseen edellisten tilikausien yli/alijäämätilille.

Valtuustoaloitteen 19.11.2019 § 25 mukainen luettelo Etelä-Savon maakuntaliiton ostoista ja maksusuorituksista vuonna 2024.

Taho (sisältää yli 1000 euron ostot ja maksusuoritukset)	Summa sis.ALV
VEROHALLINTO	599 746
KEVA/KUNTIEN ELÄKEVAKUUTUS	496 975
Mikkelinläänin Maataloussäätiö	131 285
Kixit Oy	67 446
Seb Kort Bank Ab	65 861
TALOUSTUTKIMUS OY	49 734
POHJOIS-KARJALAN LIITTO	41 863
Cgi Suomi Oy	37 605
Pihlajalinna/Etelä-Savon Työterveys Oy	35 577
Innofactor Software Oy	27 164
EDENRED FINLAND OY	25 865
SUOMEN METSÄKESKUS,E-Savon alueyksikkö	25 595
FCG FINNISH CONSULTING GROUP OY	25 550
MEIDÄN IT JA TALOUS OY	23 051
TIETOKEKUS FINLAND OY	22 988
RAMBOLL FINLAND OY	20 734
TYÖLLISYYSSRAHASTO	18 727
Howspace Oy	15 688
DNA OY	14 472
MIKKELIN MUSIIKKIJUHLIEN KANNATUSYHD.	14 060
ETELÄ-SAVON VIESTINTÄ OY	13 183
KAAKON VIESTINTÄ OY	13 060
SERVIINI OY	12 939
SUOMEN KUNTALIITTO	12 659
Suomen metsäkeskus - Finlands skogscentr	12 522
Thinking Portfolio Oy	11 229
GLOBAL BUSINESS TRAVEL FINLAND OY	10 968
IF VAHINKOVAKUUTUSYHTIÖ OY	10 817
Auderum Advisors Oy	10 590
Owal Group Oy	10 333
SAHANLAHTI RESORT OY	9 687
BDO AUDIATOR OY	9 145
SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS	8 990
TELIA SONERA FINLAND OYJ	8 625
CWT/KALEVA TRAVEL OY	8 041
Yksityinen elinkeinonharjoittaja	7 781
International Institute of Gastronomy	7 560
SIRKUS SUPIANEN - YHDISTYS RY	7 500
TIETOKEKUS/Mpy Yrityspalvelut Oyj	7 096
MIKKELIN SEUDUN MATKAILU RY	7 084
Visma Financial/halftime/mlin Toriparkki	6 940
SANOMALEHTI KARJALAINEN OY	6 645
VISMA AQUILA OY	6 267
MIKKELIN RAVIRATA OY	6 200
Yksityinen elinkeinonharjoittaja	6 186
K-Supermarket Pikantti	6 130
MIKKELIN MIKAELI OY	5 593
JYRKI BOY OY	5 580
Työllisyysrahasto	5 534
POSTI OY	5 362
Ab TETRIX Oy	5 308
ESRI FINLAND OY	5 042
MIKKELI SIIVOTAAN OY	4 939
KARJALAN LIITTO RY	4 920
Dom Mikkelin Oy	4 813
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	4 752
Yksityinen elinkeinonharjoittaja	4 692
OSUUSKAUPPA SUUR-SAVO	4 458

Taho (sisältää yli 1000 euron ostot ja maksusuoritukset)	Summa sis.ALV
MKK TOIMISTOTARVIKE OY	4414
MARSKI DATA OY	4366
POHJOIS-KARJALAN KAUPPAKAMARI RY	4340
NOUSKU SOLUTIONS OY	4289
KAAKON VIESTINTÄ OY / PURUVESI	4277
PRIMEHOTELS OY	4229
VR-YHTYMÄ OY	4094
Jokipiin Pellava Oy	4069
Ticker Software Oy/Euronext Corporate	3992
ETELÄ-KARJALAN KOULUTUSKUNTAYHTYM	3857
Auntie Solutions Oy	3821
Yksityinen elinkeinonharjoittaja	3720
KESKUSTAN ETELÄ-SAVON PIIRI	3700
Visma Plandisc A/S	3684
Yrjö Laakkonen Oy	3656
FCG Digital Oy	3563
KAAKKOIS-SUOMEN SOSIAALIDEMOKRAATI	3388
Fullsteam Agency Oy	3300
Savonlinna-Risteilyt/Laivayhtiö Otukka	3282
OY GUSTAV PAULIG AB	2982
LINJA-AUTOLIIKE S.KOSONEN OY	2855
ETELÄ-KARJALAN OK	2814
KAAKKOIS-SUOMEN KOKOOMUS RY	2722
NAXOR OY	2616
Sykäys Oy	2606
FIRST RENT A CAR FINLAND OY	2566
TILASTOKESKUS	2511
VENEJOEN MYLLY OY	2510
TERTIN KARTANO GOURMET OY	2503
VARSINAIS-SUOMEN LIITTO	2500
TIETURI OY	2497
Entecore Ky	2479
VERKKOKAUPPA .COM OY	2445
Verkkokauppa.Com	2426
Lemonsoft Oy	2382
X-PARTNER,OFFICEPRO FINLAND OY	2374
Landhaus Kekkola Oy	2325
POHJOIS-KARJALAN OSUUSKAUPPA	2315
Yksityinen elinkeinonharjoittaja	2240
PALVELUTUKKU ITÄ-SUOMI OY	2165
WEBROPOL OY	2095
RANTASALMEN PUHALLINORKESTERIYHD R	2000
RT-TUOTANTO OY	2000
VERMIINA	1980
JUKURIT HC OY	1976
D-Fence Oy	1932
Keynote Puhujapalvelu Oy	1885
TALOUSTUTKA OY	1883
BUSINESS JOENSUU OY	1883
Hämärä Lighting Design Oy	1860
Räikkylä Folk yhdistys ry	1860
Oravi Lake Center Oy	1860
LUMME ENERGIA OY	1801
SUOMEN KYLÄTOIMINTA RY	1800
KESKI-POHJANMAAN LIITTO	1761
SCANDIC HOTELS OY	1728
ESE-Verkko Oy	1683
KESKUSTAN ITÄ-SAVON PIIRI	1679

Taho (sisältää yli 1000 euron ostot ja maksusuoritukset)	Summa sis.ALV
IHASTJÄRVEN LINJA OY	1659
Visma Solutions Oy / Visma Sign	1637
VALAMON LUOSTARI	1549
OY WOIKOSKI AB	1530
MOTIVOIVA HAASTATTELU KOULUTUSPALV	1506
Dustin Finland Oy	1490
Vaiha Oy	1486
ALMA TALENT OY	1460
Balloon House Oy	1459
MIKKELIN KOPIOPISTE KY	1429
Yksityinen elinkeinonharjoittaja	1412
Yksityinen elinkeinonharjoittaja	1394
SODEXO OY	1383
BLC TURVA OY	1347
LOIHE OY	1327
MOONSOFT OY	1314
KH-Print Oy	1288
Event Production Finland Oy	1283
MATEXPRO OY	1240
Blue Lake Cruises Oy	1240
JUVAN JUHLA- JA MAJOITUSPALVELUT OY	1213
RAMIN KONDITORIA LEIPOMO	1185
SUOMEN YRITTÄJIEN SYPOINT OY	1178
JÄRVISYDÄN OY	1175
DANSKE FINANCE OY	1154
SOKOTEL OY	1144
KIITOSKAUPPA OY	1142
Yksityinen elinkeinonharjoittaja	1108
OHJELMATALO NÄYTELLÄ JA NÄPRÄTÄ OY	1085
KL-KUSTANNUS OY	1039
TILAUSLIIKENNE HIMANEN	1001
JOENSUUN KAUPUNKI	1000
Maaseutuyhdistys Sydänlanka ry	1000
Etelä-Karjalan Taiteilijaseura ry	1000
Yhteensä	2 263 553
Kaikki yhteensä (sis. myös alle 1000e ostot ja maksusuoritukset)	2 316 806

Taulukko 48. Maakuntaliiton ostot ja maksusuoritukset 2024.

OSA 2: TALOUSARVION TO- TEUTUMINEN

Tavoitteiden toteutuminen

Tässä osiossa luodaan katsaus maakuntavaltuuston vuoden 2024 toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta. Tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit ovat toimintasuunnitelmasta.

Maakunnan kehittämisen keskeiset painopisteet vuonna 2024

Perustoiminnan ohella maakuntaliiton toimintasuunnitelmassa vuodelle 2024 esitettiin kuusi tavoitetta, joille oli määritelty toimenpiteet ja seurannan mittarit. Seuraavassa on tavoitteittain käyty läpi niiden toteutuminen.

Tavoite vuodelle 2024	Toimenpiteet toimintasuunnitelmassa 2024	Mittarit
EU-rahoitus ja kansallisen rahoitus: Maakuntaliitto toimii EU-rahoituksen ja kansallisen rahoituksen välittävänä toimielimenä vaikuttavasti. Kytkös maakuntaohjelmaan ja älykkään erikoistumisen strategian toteutuu.	Ohjelmakauden 2014–2020 päättäminen hoidetaan vaaditussa aikataulussa. Ohjelmakauden 2021–2027 EAKR JA JTF rahoitus välitetään täysimääräisesti noudattaen EU- ja kansallista lainsäädäntöä, toteuttaen maakuntastrategiaa ja ÄES-strategiaa. Rahoittaja- ja maksajaresurssia on lisätty 1+1 henkilöttyövuotta määräaikaisella rekrytoinnilla Rahoitushakujen tiedottaminen sekä hakijoiden aktiivinen opastaminen ja neuvonta. Kansallisella TKI-rahoituksella aktivoidaan maakunnan TKI-osuuden nostamista sekä kv-rahoituslähteiden hyödyntämistä. Central Baltic Interreg ohjelman hyödyntäminen Etelä-Savossa 2024–2027. EU:n kansainväliset rahoitusvälineet tunnistetaan ja niitä osataan hyödyntää maakunnassa.	Vanhan kauden maksatuspää- tökset pääsääntöisesti tehty ja maksettu 31.3.2024 mennessä ja ta- kaisinperinnät 30.6.2024 mennessä. Myöntövaltuuksien tehokas käyttö. Hankkeiden osuvuus kehittä- misen painopisteisiin ja ÄES käriin. EAKR ja JTF –hankkeiden tuotos- ja tulosindikaatto- reiden saavuttaminen. Maakunnan TKI/BKT – osuu- den nostaminen 1,5 % ta- solle 2024. Central Baltic -Interreg rahoi- tuksen kotiuttaminen alu- eelle.

Mitä teimme tavoitteen saavuttamiseksi

Edellisen EU-ohjelmakauden 2014–2020 EAKR-hankkeiden toteuttaminen päättyi vuoden 2023 loppuun ja hankkeiden raportointi sekä loppumaksatukset saatiin käsiteltyä vaaditussa aikataulussa 31.3.2024 mennessä sekä valvontatoimenpiteiden osalta 30.6.2024 mennessä.

Uudistuva ja Osaava Suomi 2021–2027 alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakauden toteuttaminen oli täydessä vauhdissa vuonna 2024 ja kirjitty kiinni alkuvuosien 2021–2022 viivästymisen jälkeen. Hankerahoituksen myöntäminen eteni normaalin aikataulun mukaan, vaikka uuden ohjelmakauden EURA 2021-tietojärjestelmän tekniset puutteet haittaisivat edelleen mm. maksatuksia ja hakijat joutuivat turvautumaan ennakkomaksatukseen.

Maakuntaliitto avasi vuonna 2024 viisi EAKR-hakua ja kaksi JTF-hakua. EAKR-rahaston ja JTF-ohjelman rahoitushaut tuottivat runsaasti hankehakemuksia ja rahoituspäätösten valmistelu eteni sujuvasti.

Vuosien 2021–2023 EAKR-myöntövaltuuksista oli käyttämättä 3 miljoonaa euroa, jotka siirtyivät vuodelle 2024. Samoin vuoden 2023 JTF-myöntövaltuuksia avattiin uudelleen haettavaksi 3 miljoonaa euroa heti vuoden 2024 alussa.

JTF-ohjelman kuntien perusrakenteen investoinneille oli tukea haettavissa 5,4 miljoonaa euroa vuonna 2024. Hakuihin saapui yhteensä 9 hakemusta. EAKR-kehittämishankkeisiin tukea oli haettavissa 7,5 miljoonaa euroa ja hakemuksia saapui yhteensä 55 kappaletta. JTF rahoitusta myönnettiin yhteensä 4,2 miljoonaa euroa ja EAKR rahoitusta myönnettiin yhteensä 7 miljoonaa euroa vuonna 2024.

Maakuntaliiton kaikista rahoittamista hankkeista 95 % osuu maakuntaohjelman kärkiin metsä, ruoka, vesi matkailu ja hyvinvointi. Lisäksi läpileikkaavat teemat ovat hyvin edustettuna. Sen sijaan ELY-keskusten hankerahoituksesta vain noin 25 % osuu maakuntaohjelman kärkiin valtakunnallisella tasolla, eikä Etelä-Savon ELY-keskus poikkeaa tästä.

Huhtikuussa avattiin Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliittojen ylimaakunnallinen EAKR-haku, jossa vaatimuksena oli kolmen maakunnan alueelle kohdistuva hankekokonaisuus teemalla Puhtaat ratkaisut. Haettavissa oli 300 000 euroa myöntövaltuutta jokaisessa Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnan liitossa, yhteensä 2,1 miljoonaa euroa. Hakuun saatiin kaksi hankehakemusta Etelä-Savosta, joista toinen (Innovaatioverkostolla ympäristötehokkuutta mineraalien jalostuksen prosesseihin – INNOMIN) sai rahoituksen.

Suomen ja Venäjän CBC-ohjelmat päättyivät 2023, jonka seurauksena vapautunut rahoitus 30 miljoonaa euroa siirrettiin Kaakkois-Suomen osalta Central Baltic -Interreg EU -ohjelmaan, jossa Suomen lisäksi on mukana Viro, Latvia ja Ruotsi. Etelä-Savon alue hyväksyttiin ohjelma-alueeksi vuoden 2024 alusta. Mikkelissä järjestettiin hakuinfo, jolla aktivoitiin rahoituksen kotiuttamista. Kevään 2024 rahoitushaussa huomioitiin CBC-ohjelmasta tullut lisävaltuus siten, että siinä oli mukana kohdennettu haku Kaakkois-Suomelle. Etelä-Savosta saatiin 19 hankehakemusta, joista jatkokierrokselle selviytyi yli puolet hakemuksista. Hyväksytyt hankkeet saavat rahoituspäätökset helmikuussa 2025. Kyseessä oli merkittävä avaus hanketoiminnan kansainvälistymiseksi.

Ajan-kohta	Viestintäprojekti	Toimenpiteet	Kohderyhmä	Markkinointi-kanavat	Vastuutaho/-t, vastuuhenkilö/-t	Seuranta
	Hankehakuilmoitukset maakunnissa	Hankehakuilmoitusten julkaisu EURA2021-järjestelmässä ja internet-sivuilla	Potentiaaliset hankehakijat	EURA2021-järjestelmä, internet-sivut, somekanavat, lehti-ilmoitukset	Rahoittajat	
	Hakuinfot	Hakuinfouutinen	Potentiaaliset hankehakijat	internet-sivut, some	Rahoittajat	
	Itä-Suomien ilmiö -juttusarja	Aktivoidaan hankkeita viestimään ja tarjoamaan hanketarinoita julkaistavaksi rakennerrahastot.fissä	Rahoitusta saaneet hankkeet		Rahoittajat	
	Blogeja			internet-sivut, somekanavat	Rahoittajat, aluekehittäjät	
Tammi-kuu	Tuloksellisuusviestinnän, hanketarinoiden sarja: Matkailu vahvistaa Itä-Suomen elinvoimaa	Uutinen rr.fi	Potentiaaliset hankehakijat	internet-sivut, somekanavat	Itä-Suomen maakuntaliitot ja Etelä-Savon ELY-keskus	Uutinen 25.1.: Matkailu vahvistaa Itä-Suomen elinvoimaa
Tammi-kuu	Rahoitusvuosi 2024 starttitilaisuus hanke-toimijoille läsnäolotilaisuutena 9.1.2024 klo 9-11	Keskustelutilaisuus	Potentiaaliset hankehakijat	internet-sivut, somekanavat	Etelä-Savon maakuntaliitto	22 ilmoittautunutta
9.5. Eurooppapäivä	Maakuntapäivässä Europe Direct -tiedotuspiste esillä				Etelä-Savon maakuntaliitto	
Elokuu	Tiedote avautuvista hankehauista	Hakuinfo 20.8.2024 klo 10-11, tiedote	Potentiaaliset hankehakijat	somekanavat, maakuntaliiton kotisivut	Etelä-Savon maakuntaliitto, Pirjo Paananen, Heidi Miettinen	
Elokuu	Hakuinfo: EAKR-kehittämishaku sekä JTF perusrakenteen investointihankkeiden haku	Hakuinfo 20.8.2024 klo 10-11	Potentiaaliset hankehakijat	rr.fi, somekanavat, sähköposti	Etelä-Savon maakuntaliitto, Pirjo Paananen	osallistujia noin 30
Jatkuva 1-12	Rakennerrahastot.fi -sivut	Uutisten laadinta Sivujen päivittäminen Itä-Suomen materiaalipankki-sivun uusiminen	Hanketoimijat, viranomaiset, suuri yleisö	Internet-sivut	Sivujen päivittäjät maakuntaliitoissa ja Etelä-Savon ELYssä	
Jatkuva 1-12	MYRRien kokoustiedottaminen maakunnissa	Tiedotteet	Media, viranomaiset, hanketoimijat, suuri yleisö	Internet-sivut, some	Maakuntaliittojen tiedottajat, EU-koordinaatiosta vastaavat	
Jatkuva 1-12	Itä-Suomen AURA-ohjelman viestintäryhmän kokoukset				rahoittajien edustajista koostuva viestintäryhmä	vuosiraportointi

Taulukko 59. Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 viestintätoimet vuonna 2024.

Kansallinen rahoitus (AKKE)

Valtioneuvosto ei myöntänyt Etelä-Savon maakuntaliitolle lainkaan uutta kansallista Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahaa (AKKE) vuodelle 2024. Sen sijaan vuonna 2023 myönnetty kansallinen AKKE-määräraha 450.000 euroa käytettiin lähes kokonaan. Sillä tuettiin alueellista tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa maakunnassa. Rahoituksen turvin laadittiin myös Etelä-Savon TKI-tiekartta (2023 loppuun mennessä) ja käynnistettiin TKI-tiekartan koordinaatiohanke, jonka tavoitteen

mukaisesti laadittiin mm. Etelä-Savon kansainvälistymissuunnitelma vuoden 2024 loppuun mennessä.

Hankkeen nimi	Toteuttaja	€
<i>Etelä-Savon TKI-tiekartan koordinaatiohanke</i>	Etelä-Savon maakuntaliitto	77 037
<i>Etelä-Savon vetylaakso selvitys</i>	Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto	37 385
INNOCOM - Tukea yritysten innovaatioiden kaupallistamiselle	Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Oy	61 533
<i>Innovatiivisen yrittäjyyden huippuyksikön kansainvälisen rahoitushaun valmisteluhanke</i>	Itä-Savon koulutuskuntayhtymä	23 813
<i>Kansainvälisen rahoitushakemuksen valmistelu teemassa "Luonto, teknologia & terveys"</i>	Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Oy	27 897
<i>KV-RAHA – EU-rahoitus haltuun</i>	Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy	75 622
<i>Memory Campus tiedonhallinnan kansainväliseksi klusteriksi</i>	Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Oy	76 148
<i>Raskaan maantiekuljetuksen vihreä siirtymä, COVE-hankkeen valmisteluhanke</i>	Etelä-Savon koulutus Oy	30 000
YHTEENSÄ		409 435

Taulukko 20. Kansallisella AKKE TKI-toiminnan tukeminen -rahoituksella rahoitetut hankkeet 2024.

Hallintoviranomainen toteutti ohjaus- ja valvontakäynnin Etelä-Savon maakuntaliittoon 18.9.2024. Tilaisuudessa käytiin läpi muun muassa tehtävien eriyttäminen ja henkilöstö, petostentorjunta ja riskienhallinta sekä hankkeiden valintamenettelyt ja päätöksenteko. Hallintoviranomaisen kanssa keskusteltiin myös tuloksellisuudesta, viestinnästä, menojen varmentamisesta, jatkotoimenpiteistä ja tarkastushavainnoista, sekä jäljitysketjusta ja asiakirjojen säilyttämisestä.

Tavoite vuodelle 2024	Toimenpiteet toimintasuunnitelmassa 2024	Mittarit
Keskeiset kehittämisen prosessit: Maakuntaliitto toteuttaa keskeiset kehittämisen prosessit vaikuttavasti ja vuorovaikutteisesti, painopisteenä maakuntakaavan laadinta.	Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava-ehdotus, joka asetetaan nähtäville. Jatketaan Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan luonnoksen laatimista sekä selvitysten tekemistä ja sidosryhmäyhteistyötä. Maakuntaohjelman päivittäminen vastaamaan tilannekuvaa, skenaariotarkastelu. Päivitetään maakuntaohjelma 2022–2025 vastamaan nykytilannetta. Edistetään European Cluster Collaboration Platform-alustalle rekisteröityviä klustereita maakunnassa Älykkään erikoistumisen (ÄES) mukaisilla toimialoilla. Maakuntaliitto koordinoi maakunnan klusteritapaamisia ja tekee yhteistyötä IP-alueen ÄES- ja klusteriverkoston kanssa ja osallistuu IP –alueen EU –toimiston kautta tapahtuvaan yhteistyöhön. Aluekehittämisen keskustelujen vaikuttavuusseuranta ja uuden keskustelukokonaisuuden valmistelu vuodelle 2025 aluekehittämispäätöksen pohjalta.	4.vaihemaakuntakaavaehdotus valmistuu 12/2024 Vaihemaakaava 3. selvitykset on laadittu vuoden 2024 loppuun mennessä. Klustereiden määrä kasvaa (2->3). Verkostoyhteistyö Itä- ja Pohjois-Suomen älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanossa ja Vangard, EUCLES ja ECCP välineiden hyödyntäminen. Sopimuksellisuuden toteutuminen alke-keskusteluihin perustuen.

Mitä teimme tavoitteen saavuttamiseksi?

Maakuntaohjelma

Maakuntastrategian linjausten pohjalta laadittu maakuntaohjelma (2022–2025) on strategian toimeenpanon keskeinen työkalu. Ohjelma sisältää painopisteet ja keskeisimmät toimenpiteet, joilla alueen eri toimijat yhdessä kehittävät maakuntaa.

Vuonna 2024 hankittiin voimassa olevan maakuntaohjelman 2022–2025 ulkopuolinen arviointi, yhdessä Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon liittojen kanssa. Arvioinnin tuloksia hyödynnetään syksyllä 2024 aloitetun uuden maakuntaohjelman 2026–2029 valmistelussa. Valmistelu toteutetaan TEM:in antaman ohjeistuksen mukaan vuoden 2025 aikana. Skenaariotarkastelusta maakuntaohjelman yhteydessä luovuttiin, koska sen toteuttamiseksi ei ollut tarvittavaa hankeraha. Skenaariotarkastelu tullaan tekemään seuraavan kerran maakuntastrategian päivittämisen yhteydessä 2027–2028.

Maakuntaohjelmatyössä 2026–2029 tullaan tarkastelemaan voimassa olevan Etelä-Savon maakuntaohjelman tavoitteita ja painopisteitä, joita ovat 1) uudistuvat elinkeinot ja TKI-toiminta, 2) hyvinvoivat ihmiset ja hyvä ympäristö, 3) hyvä fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus ja 4) tuloksellinen oma tekeminen ja yhteistyö. Kehittämisen kärkiä ovat metsä, ruoka, vesi, matkailu ja hyvinvointi.

Maakuntakaavoitus

Vuosi 2024 käynnistyi Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta saadun palautteen käsittelyllä. Maakuntahallitus hyväksyi palautteeseen laaditut vastineet ja päätti maakuntakaavaehdotuksen laadintaperiaatteista helmikuussa. Kaavaehdotuksen laadinnan yhteydessä kaavaselvityksiä täydennettiin maakuntaliiton laatimilla kokonaisvaikutustenarvioinnilla ja Natura-tarvearvioinnilla sekä konsulttityönä hankitulla maisema-vaikutusten täydennysselvityksellä. Kaavaehdotuksesta pyydettiin viranomaisten lausunnot touko-kesäkuussa. Lausuntojen perusteella korjattu kaavaehdotus asetettiin julkisesti nähtäville 23.9.–25.10.2024. Maakuntavaltuusto hyväksyi Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan 4.12.2024.

Maakuntaliitto jatkoi 3. vaihemaakuntakaavan tarvitsemia selvityksiä käynnistämällä Aluerakenneselvityksen, joka valmistuu alkuvuodesta 2025. Myös Maakuntaliiton omana työnä valmistui selvitys Etelä-Savon energijärjestelmän nykytilasta sekä Etelä-Savon energiastrategia. Työtä ohjasi laaja-alainen ohjausryhmä. Loppuvuodesta valmisteltiin hankintaa selvityksestä Mäntyharjun kanavan kustannusarvion päivittämiseksi yhteistyössä Päijät-Hämeen liiton kanssa. Kilpailutus ja selvitys toteutetaan alkuvuodesta 2025.

Maakuntaliitto edisti tilinpäätösvuonna maakuntakaavan toteuttamista osallistumalla ELY-keskuksen järjestämiin kuntien kehittämiskeskusteluihin, kuntien kaavaneuvotteluihin sekä antamalla kuntien kaavoista lausuntoja. Lausuntopyyntöjä kaavoista tuli noin 100 kappaletta vuoden aikana.

Maakuntaliitto on hoitanut kuntien perustaman Saimaan virkistysalueyhdistyksen hallintointia sekä osallistunut Saimaa Unesco Global Geoparkin hallituksen toimintaan.

Maakunnalliseen ilmastotyöhön osallistuttiin ilmastoryhmän ja ilmastoasiantuntijaryhmän kautta. Lisäksi osallistuttiin ELY-keskuksen vetämiin Etelä-Savon vesihuoltosuunnitelman sekä kulttuuriympäristöstrategian laadintaan.

Liikenne ja saavutettavuus

Maakuntaliitto päivitti Etelä-Savon maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet vastamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Maakuntahallitus hyväksyi päivitetyn suunnitelman syyskuussa.

Maakuntaliitto oli mukana itäsuomalaisessa edunvalvontatyössä sekä osallistui liikennejärjestelmätyöhön Itä-Suomi ja seututasolla. Lisäksi vaikutettiin Valtakunnallisen liikennejärjestelmä suunnitelman sekä Itä-Suomi ohjelman valmisteluun. Loppuvuodesta käynnistettiin yhdessä muiden toimijoiden kanssa Pieksämäki-Savonlinna-Parikkala raideliikenneselvitys, joka valmistuu huhtikuussa 2025.

Hyvinvointi ja kulttuuri

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa valmisteli vuonna 2024 kumppanuusstrategian yhteistoiminnassa maakuntaliiton ja kuntien kanssa. Strategian pääpaino on keskinäisen yhteistyön vahvistamisessa ja edunvalvonnassa. Maakuntaliitolla on keskeinen rooli strategian koordinoijana ja ylläpitäjänä, maakunnan elinvoiman vahvistajana, digitaalisen saavutettavuuden edistäjänä ja TKI –tavoitteiden edistäjänä.

Hyvinvointialueiden toimittua vuoden 2023 alusta alkaen on yhteistyötä pyritty tiivistämään. Yhteistyötä hyvinvointialueen ja maakuntaliiton sekä kuntien ja järjestöjen kanssa tehdään mm. järjestöneuvottelukunnan toiminnassa sekä alueellisen kulttuurihyvinvointiverkoston koordinoimisessa.

Kulttuurin ja luovien alojen työryhmän perustamista valmisteltiin Kulttuurin tulevaisuuspöytä-verkoston tuella ja se perustettiin maakuntahallituksen päätöksellä joulukuussa. Ryhmä aloittaa toimintansa vuoden 2025 alusta. Maakuntaliitto on kuntien tukena Kulttuuripankki-alustan ylimaakunnallisessa laajentamis- ja kehittämistyössä, jota hallinnoi Pirkanmaan liitto.

Kolmannen sektorin, valtion, maakunnan, hyvinvointialueen ja kuntien välisen yhteistyön syventäminen vahvistaa mahdollisuuksia hyvinvointipalvelujen ylläpitoon. Itäsuomalainen yhteistyö on vahvistunut sekä järjestöyhteistyössä että kulttuuriverkostoissa Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon tiiviissä yhteistyössä. Maakuntahallituksen edustaja on toiminut Etelä-Savon hyvinvointialueen nuorisovaltuuston yhteyshenkilönä.

Kuva 4. Älykkään erikoistumisen strategian keskeiset painopisteet ja läpileikkaavat teemat.

TKI –toiminta ja kansainvälistyminen

Maakuntaohjelman mukaan Etelä-Savo kasvaa osaamisesta, TKI-rakenteiden vahvistumisesta ja kansainvälistymisestä. Vuonna 2024 on edistetty näitä tavoitteita toimeenpanemalla Etelä-Savon TKI-karttaa 2030. TKI-toiminta nostettiin myös Etelä-Savon maakunnan keskusteluteemaksi valtion kanssa käydyssä Aluekehittämisen keskustelussa. TKI-ydinryhmä kokoontui vuoden 2024 aikana kahdeksan kertaa ja TKI-pyöreä pöytä kaksi kertaa. Lisäksi käynnistettiin Etelä-Savon TKI-tiekartan koordinoitihanke, jonka toimenpiteenä muun muassa valmisteltiin Etelä-Savon kansainvälistymissuunnitelma yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Suunnitelma tuodaan hyväksyttäväksi alkuvuonna 2025.

TKI-tiekartan tavoitetta ”koko joukkueen nousee kansainväliselle sarjatasolle” edistettiin osallistumalla kansainvälisiin tapahtumiin ja verkostoihin. Kansainvälisen hankerahoituksen laajempaa hyödyntämistä maakunnassa ja verkostoitumista on aktivoitu yhdessä sidosryhmien kanssa. Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnille myönnettiin EU:n Innovaatiolaakso-status, ja yhdessä IP-alueen kanssa osallistuttiin mm. Vangaard Initiative -toimintaan sekä laadittiin kiinnostuksenilmaus osallistumisesta Preparatory Action-aloitteeseen.

Komissio myös IP-alueelle konsultaatiopalvelua yhteisen Älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanemiseksi. Maakunnan sidosryhmät osallistuivat laajasti konsulttiselvityksen alueelliseen tilaisuuteen, ja Rovaniemellä järjestetyille ns. Innovaatioleirille osallistui maakuntaliiton työntekijöiden lisäksi oppilaitosten ja kehittämisyritysten edustajia.

European Clusters Excellence Labelling Structure (EUCLES) -laatumerkki myönnettiin vuonna 2024 Etelä-Savon ruokaklusterille. Aiemmin vastaavan pronssitason laatumerkin on saavuttanut vesiklusteri Blue Economy Mikkeli (BEM). Kahden virallisen EU-

klusterin (vesi, ruoka) rinnalle European Cluster Collaboration Platform (ECCP) -alustalle rekisteröitiin maakunnan kolmas klusteri, tiedonhallintaan erikoistunut Memory Campus.

Vuoden 2024 aikana vahvistui, että Mikkeliin sijoittuu NATO:n alaesikunta, johon liittyvä valmistautuminen käynnistettiin Mikkelin kaupunkikonsernin toimesta. Tähän työhön myös maakuntaliitto osallistui.

Aluekehittämisen keskustelut

Vuoden 2024 aluekehittämisen keskustelut järjestettiin suuraluekohtaisena verkkota-
pahtumana puheenjohtajamaakunnan johdolla, jossa oli mukana kaikki Itä-Suomen
maakunnat. Teemana oli liikenneyhteyksien parantaminen ja sähköverkkokapasiteetin
riittävyys suhteessa vihreän siirtymän investointeihin sekä vihreiden investointien edis-
tämisen.

Omana erillisenä keskusteluteemana oli Etelä-Savon maakunnan tavoitteet TKI –osuu-
den kasvattamiseksi. Strategisten ÄES-kärkien lisäksi Etelä-Savo panostaa jatkossa
myös vihreään siirtymään ja digitalisaatioon, biotalouteen sekä luoviin aloihin. Vihreän
kasvun TKI-toiminta yhdistää maakunnan myös alan kansallisiin kuin kansainvälisiin yh-
teistyöverkostoihin ja rahoituslähteisiin. Monialainen biotalousosaaminen tukee vahvasti
Etelä-Savon maakuntastrategian kärkien toimenpidepainotusten toteuttamista ja on kes-
keinen osa maakunnan TKI-toimintojen kehittämisalustaa.

Tavoite vuodelle 2024	Toimenpiteet toimintasuunnitelmassa 2024	Mittarit
Oman toiminnan hankkeet: Maakuntaliitto toteuttaa oman toi- minnan hankkeita, joilla vahviste- taan maakunnan asukkaiden osal- lisuutta ja hyvinvointia sekä alu- een toimijoiden osaamista, yhteis- työverkostoja ja alueen elinvoi- maa.	Itäisen Suomen visiotyön rahoittama hanke Saimaa European Region of Gastronomy 2023– 2025 –hankkeen juhlavuoden 2024 toteuttami- nen. Teknisen tuen hankkeet kansallisten ja rakennera- hastovarojen hallinnoimiseksi. Komission rahoittama hanke Europe Direct Etelä-Savon tiedotuspiste.	Vuonna 2024 alkavien Inter- reg- ja OKM:n tuella tehtävien hankkeiden rahoitus ei ole var- mistunut, koska päätökset saadaan vasta vuoden 2023 lopulla. - Kansallisella AKKE - rahalla toteutettavaksi suunni- teltujen hankkeiden rahoitus ei ole vielä varmistunut vuodelle 2024 ja toteuttamien riippuu TEM:in myöntövaltuuksista maakuntaliitoille. Mikäli kansal- lista rahoitusta ei ole saata- vissa, selvitetään mahdollisuus hakea EU-rahoitusta oman toi- minnan hankkeisiin.

	Kuntien rahoittama hanke (100 %) Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun koordinaatio (TYP) Etelä-Savossa jatkuu vuoden 2024 loppuun. Interreg -hankkeet Interreg Europe -hanke CASPER - älykäs sopeutuminen väestöään menettävillä alueilla 2023–2027, hanke jalkautuu kuntiin. Interreg Europe -hanke REWARD 2024-2028 (Retaining and attracting knowledge workers and skills for regional development) Oman toiminnan hankkeet: Sydän Saimaalla – maakunnan vetovoima ja maine-kuva -hanke 2024. Tiedolla johtaminen hanke. Maakunnan tulevaisuuskuva/skenaariohanke. Hankkeen tavoitteina Etelä-Savon maakunnallisten skenaarioiden päivittäminen vastaamaan tunnistettuihin toimintaympäristön muutostekijöihin, toimintaympäristötiedon keruu luotavien skenaarioiden taustaksi, Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamien muutosten huomioiminen, sekä toimintamallirakenteen terävöittäminen erityisesti suhteessa skenaarioiden seurannan ja virkistämisen näkökulmaan. TKI –tiekartan koordinaatiohanke ja kansainvälistyminen. Itä-Suomen maakuntien yhteinen Kulttuuri Itää -hanke: Itäsuomalainen alueellinen kulttuurin kehittämistehävä, jonka rahoitus tulee OKM:ltä. Kolmen maakunnan yhteinen hanke vuosille 2024–2025, jossa luodaan Itä-Suomen alueelle uusi verkostotoiminnan malli, mikä tukee rakenteellisesti kuntien kulttuuritoiminnan laatua, vaikuttavuutta, henkilöstön osaamista, asukkaiden yhdenvertaisuutta ja kuntien keskinäistä yhteistoimintaa alueella.	Hankkeiden rahoittaja on hyväksynyt tavoitteet, joita hankkeilla toteutetaan ja hankkeiden indikaattoreita ja toteutumista seurataan tarkasti.
--	--	---

Mitä teimme tavoitteen saavuttamiseksi?

Vuonna 2024 maakuntaliitto toteutti seuraavia oman toiminnan hankkeita:

Maakuntaliitto käynnisti AKKE-rahoituksella Etelä-Savon TKI-tiekartan koordinaatiohankkeen 1.2.2024. Hanke tukee maakunnan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa ja sen avulla varmistetaan ja resursoidaan vuonna 2023 valmistuneen Etelä-Savon TKI-tiekartan toimeenpanoa. Koordinaatiohanke jatkuu 31.12.2025 saakka ja siinä työskentelee osa-aikainen työntekijä. Etelä-Savon ELY-keskus osallistuu hankkeen rahoittamiseen.

Euroopan komission Europe Direct -tiedotuspiste aloitti maakuntaliitossa keväällä 2021. Vuonna 2024 tehtiin palvelua tutuksi ja viestittiin Euroopan unionista kansalaisille vuosisuunnitelman toimenpiteiden mukaisesti. Europe Direct oli mukana erilaisissa

tapahtumissa, kuten muun muassa Päämajasymposiumissa, Eurooppa-päivässä ja maakuntapäivässä. Lisäksi tiedotuspiste teki yhteistyötä useiden maakunnan lukiodien kanssa kertoen EU:sta, Euroopan unionin mahdollisuuksista ja EU-urista eteläsavolaisille opiskelijoille.

Etelä-Savon maakuntaliitto jatkoi vuonna 2024 **Etelä-Savon työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) -alueen toiminnan koordinoitua**. Etelä-Savon TYP-palvelun toimintaa toteutettiin toimintaympäristössä, jossa maakunnassa toimi kaksi työllisyydenhoidon kuntakokeilualueutta ja lisäksi neljä kuntaa, jotka eivät ole mukana kuntakokeilussa. Sopimusta TYP-toiminnan järjestämisestä jatkettiin kuntien kanssa vuoden 2024 loppuun. Uudet työllisyysalueet aloittavat toimintansa 1.1.2025 Mikkelissä ja Savonlinnassa sekä Etelä-Savon kunnista Pieksämäki liittyy Keski-Savon työllisyysalueeseen. TYP-toiminnan organisointi ja koordinoitua Etelä-Savon maakuntaliitossa päättyi vuoden 2024 loppuun, koska uudet perustettavat työllisyysalueet jatkavat toimintaa uuden TYM-lain mukaisesti omana toimintanaan, jokaisella työllisyysalueella.

European Region of Gastronomy Saimaa Management Project 2023–2025 hanke koordinoi ruokaan ja kulttuuriin pohjautuvan tiiviin matkailun yhteistyöverkoston toimintaa Saimaan kolmen maakunnan alueella. Tavoitteena oli lisätä Saimaan alueen ruokamatkailun tunnettavuutta ja elinkeinolähtöistä palvelutarjontaa alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Etelä-Savon lisäksi hankkeeseen osallistuvat Etelä-Karjala ja Pohjois-Karjala. Vuonna 2024 hankkeen keskeisinä toimenpiteinä oli koordinoitua European Region of Gastronomy -juhlavuoden kokonaisuutta (tapahtumat, yhteistyöverkosto, hankeperheen toiminta, kansallinen ja kansainvälinen viestintä). Hanke osallistui ICGAT-verkoston kansainvälisiin tapahtumiin ja kilpailuihin yhdessä yritysten ja oppilaitosten kanssa, näistä Top Websites for Foodie Travelers -palkintogaala järjestettiin Lappeenrannassa osana juhlavuoden virallisia avajaisjuhlallisuuksia. Hanke järjesti myös Saimaan seudulla kansainvälisen verkoston tapaamisen syyskuussa (Platform Meeting), johon osallistui lähes 40 kansainvälistä vierasta. Juhlavuoden tapahtumakalenterissa oli lähes 500 tapahtumaa, joista 40 hankkeen järjestämiä. Viestinnässä saavutettiin 600 mediaosumaa, joista suuri osa kansainvälisissä medioissa. Viestinnän laskennallinen arvo oli noin 11 miljoonaa euroa.

Interreg Europe -ohjelman rahoittama CASPER-hanke (Citizen Activation in Shrinking rural areas for Place-based policies to Enhance Resilience) liittyy älykkään sopeutumisen soveltamiseen väestöään menettävillä EU:n alueilla. CASPER-hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan Etelä-Savon maakunnassa EU:n rakennerahastoinstrumenttiin perustuva älykkään sopeutumisen kehittämistoimi, joka perustuu läheiseen yhteistyöhön yhden tai useamman kunnan ja kansalaistoimijoiden kanssa. Pilotointi pohjautuu väestömuutoksen tilannekuvaan Etelä-Savon kunnissa. Tärkeässä asemassa on osaamisen ja tiedon jakaminen kansainvälisten hankepartnereiden kesken. Vuoden 2024 aikana kansainvälistä hankeyhteistyötä jatkettiin tapaamisissa Ranskassa Nouvelle-Aquitaine maakunnassa toukokuussa ja Italiassa Basilicata maakunnassa lokakuussa. Yhteisissä tapaamisissa syvennyttiin hankkeen keskeisiin teemoihin ja tutustuttiin paikallisiin innovaatioihin ja elinvoimatyöhön. Mukana tapaamisissa oli eteläsavolaisia sidosryhmien edustajia järjestökentältä. Paikallisen pilotoinnin osalta edettiin palkkaamalla hankkeeseen osa-aikainen palvelumuotoilija, jonka tehtävänä on fasilitoida

yhteiskehittämisen työpajoja kunnissa paikallisten asukkaiden osallisuuden ja kehittämistarpeiden edistämiseksi. Työpajojen sarja käynnistyi loppuvuodesta ja jatkuu keväällä 2025.

Interreg Europe -ohjelmasta rahoitettava REWARD-hanke (Retaining and attracting knowledge workers and skills for regional development) tehostaa toimijoiden yhteistyötä ja edistää toimenpiteitä, joilla parannetaan maakunnan innovaatioympäristöissä ja -verkostoissa toimivien yritysten edellytyksiä houkutella osaavaa työvoimaa palvelukseensa. Hanke etsii EU:n laajuisesti toteuttamiskelpoisia ideoita ja ratkaisuja sovellettavaksi Etelä-Savossa. Hanke käynnistyi toukokuussa 2024 kansainvälisellä hanketapaamisella Portugalissa. Mukana sidosryhmäedustajat Mikkelin elinkeinoyhtiö Miksei Oy:stä ja Helsingin yliopiston Ruralia-instituutista. Teematapaaminen korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyön vahvistamisen osalta järjestettiin Italiassa, Sardiniassa marraskuussa. Mukana sidosryhmistä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Paikallinen hankkeen eteläsavolaisten sidosryhmien ensimmäinen tapaaminen järjestettiin Savonlinnassa elokuussa. Tilaisuuteen oli kutsuttu erityisesti alueen kaupunkien, oppilaitosten, elinkeinoyhtiöiden ja kehittämisalustojen edustajia.

Itäsuomalainen Kulttuuri Itää -kehittämishanke käynnistyi vuoden 2024 alusta ja Etelä-Savon maakuntaliittoon palkattiin kulttuurikoordinaattori 1.3. alkaen (80 %). Hanke on järjestänyt säännöllisesti etä- ja lähitapaamisia ja -koulutuksia Etelä- ja Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan kuntien kulttuuripalveluissa työskenteleville. Lisäksi hanke on ollut mukana järjestämässä erilaisia itäisen Suomen kulttuurialan ammattilaisten verkostotapaamisia ja foorumeita mm. Kuopioon, Outokumpuun ja Lappeenrantaan yhteistyössä Taiteen edistämiskeskuksen kanssa.

Hankkeessa on myös aloitettu 43 kunnan yhteinen pilotti, jossa kehitetään toimintamalleja ylimaakunnallisille kulttuurikiertueille ja muihin yhteistuotantoihin. Lisäksi Kulttuuri Itää on ylläpitänyt aiemmassa AKKU-hankkeessa perustetun eteläsavolaisten kuntien kulttuuriverkoston toimintaa järjestämällä etätapaamisia eri teemoilla ja lähitapaamisen Pieksämäellä. Kulttuuri Itää -hankkeen avulla Etelä-Savon maakuntaliitto ja kunnat ovat saaneet muilta itäsuomalaisilta (maa)kunnilta tukea mm. Kulttuuripankki-verkkoalustan laajentamiseen Etelä-Savoon, kulttuurin ja luovien alojen työryhmän perustamiseen sekä kulttuuripalveluiden saavutettavuutta parantavan Kaikukortti-yhteistyön suunnitteluun.

Sydän Saimaalla – Etelä-Savon maakunnan maine ja tunnettuus -hanke oli käynnissä maakuntaliitossa 1.4.-30.11.2024. Hankkeessa työskenteli osa-aikainen projektipäällikkö 22 prosentin työajalla. Hanke vastasi väestön vähenemisestä ja ikääntymisestä johtuvaan elinvoimahaasteeseen, joka koskettaa Etelä-Savoa yhä voimakkaammin lähivuosina. Hankkeessa toteutettiin tutkimus Etelä-Savon maakunnan tämänhetkisestä tunnettuudesta, mielikuvista ja maineesta niin maakunnan ulkopuolella kuin sen sisällä. Taloustutkimus Oy:n toteuttamassa tutkimuksessa selvitettiin muun muassa veto- ja pitovoimatekijöitä, näkemyksiä ja kokemuksia maakunnasta, muuttohalukkuutta ja tunnettuuden osatekijöitä. Hankkeessa toteutettiin brändityöpaja maakunnan kehittämistoimijoille ja tutustuttiin Lapin maakunnan brändityöhön sekä Lapin liiton mittavaan

brändihankkeeseen. Sydän Saimaalla -hanke oli Euroopan unionin osarahoittama. Myös Etelä-Savon ELY-keskus osallistui hankkeen rahoitukseen omarahoituksella.

Tutkimuksen avulla voitiin tunnistaa Etelä-Savon mahdollisuuksia ja vahvuuksia, joita hyödynnetään maakunnan veto- ja pitovoiman vahvistamiseksi. Tutkimuksen tulokset on jaettu avoimesti sidosryhmille ja tulosten pohjalta voidaan suunnitella mahdollista maakunnan markkinointityötä jatkossa.

Maakuntaliitto osallistui omarahoitusosuudella ylimaakunnallisen **Viisi matkailumaa-kuntaa, yksi järvielämys – Pro Lakeland II-hankkeeseen, joka** käynnistyi vuonna 2024 ja jatkuu 30.9.2026 saakka. Ryhmähankkeen päätoteuttajana on Kainuun ammatikorkeakoulu, ja Etelä-Savon osatoteutuksesta vastaa Mikkelin Seudun Matkailupalvelu ry. Hanke liittyy Itäisen Suomen valtiosihteeriöryhmän vuonna 2023 laatimaan selvitykseen ja suosituksiin.

Tiedolla johtamisen -hanketta ei voitu toteuttaa, kansallisia kehittämisrahoja ei saatu vuodelle 2024.

Tavoite vuodelle 2024	Toimenpiteet toimintasuunnitelmassa 2024	Mittarit
Ennakointi ja tiedolla johtaminen: Maakuntaliitto tukee aluekehityksen, toimintaympäristön muutostilanteita ja osaamistarpeita ennakoinnilla ja tiedolla johtamisella.	- Tilasto- ja ennakointipalvelun, paikkatiedon hyödyntämisen sekä ennakointiverkoston toiminnan kehittäminen jäsenkuntien ja maakunnan muiden toimijoiden suunnittelun ja päätöksenteon tueksi sekä alueellisten toimien vaikuttavuuden lisäämiseksi. - Maakuntaohjelmatyötä tukevan skenaariopäivityksen toteuttaminen tunnistettujen toimintaympäristön muutostekijöiden huomioimiseksi (erit. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja sen vaikutukset). Osaamistarve-ennakoinnin kehittäminen yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa sekä osallistumalla valtakunnallisiin prosesseihin (mm. OEF, Jotpa). - OECD:n tutkimushankkeen (2022–2024) toteutuksen tukeminen.	- Kuukausittain tilastopäivitykset maakuntahallituksen tarpeisiin. - Vuosittaiset päivitykset verkkosivuilla julkaistuihin tietoihin. - Käyttäjämäärän kasvu ennakoinnin virtuaalisissa kanavissa. - Osallistujien määrän kasvu ennakoinnin verkostotyössä. OECD tutkimushankkeen tuloksia hyödynnetään maakunnan aluekehitys-työssä ja edunvalvonnassa

Mitä teimme tavoitteen saavuttamiseksi?

Etelä-Savon alueellista ennakointityötä tehdään kiinteänä osana maakuntaliiton prosesseja ja vahvassa verkostoyhteistyössä sidosryhmien kanssa. Monipuolisella tietopohjalla tuettiin alueen toimijoiden tiedolla johtamista, suunnittelua ja kehittämistä. Tilannekuva-aineistoa sekä tilastotietoa Etelä-Savon aluekehityksen indikaattoreista tuotettiin, jaloitettiin ja analysoitiin eri prosesseja ja tilaisuuksia varten (mm. ALKE-keskustelut ja maakuntahallituksen kokoukset) ja niistä myös viestittiin monikanavaisesti. Tilastoasiantuntija ja ennakointiasiantuntija vastasivat lisäksi lukuisiin sidosryhmien tietopyyntöihin alue-tietoon liittyen.

Maakuntaohjelmatyötä tukemaan käynnistettiin ns. PESTE-analyysi, jolla pyritään kar-toittamaan Etelä-Savon ulkoisen toimintaympäristön poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia, teknologisia ja ympäristöön vaikuttavia muutoksia. Erityisessä tarkastelussa ovat

Venäjän hyökkäyssodan laaja-alaiset vaikutukset Etelä-Savon elinkeinoelämään, joiden tilannekuva kartoitettiin myös OECD:n tutkimushankkeessa (ks, jäljempänä). Toimintaympäristöanalyysi täydentyy vuonna 2025.

Vuonna 2024 erilaisia tilannekuva- ja tulevaisuusaineistoja esiteltiin alueen ennakointitoimijoiden järjestämissä tilaisuuksissa sekä esimerkiksi ammattikorkeakouluopiskelijoille. Lisäksi osallistuttiin ylimaakunnallisiin ennakoinnin verkostokokouksiin ja kansallisen ennakointiverkoston tapahtumiin. Kunnat muutoksessa -hankkeen (HY/Ruralia) sekä Veto- ja pitovoimaa sotealalle osaamisen ennakoinnilla ja kehittämisellä (XAMK) -hankkeiden kanssa tehtiin ennakointiyhteistyötä väestö-, kestävyys- ja osaamisteemoihin liittyen. Kauppakamarin TEAM FUTUREn kanssa toteutettiin keväällä kolmen työpajan sarja tulevaisuuden osaamistarpeisiin ja maakunnan veto- ja pitovoiman kehittämiseen keskittyen. Etelä-Savon ennakointityöllä on sosiaalisen median tilit X:ssä ja uutena myös Bluesky:ssä. Seuraajamäärät X:ssä kasvoivat vuoden aikana 20 prosentilla.

Helmikuussa 2025 julkaistavaa (OECD) pohjoisen harvaan asuttujen alueiden (ns. NSPA-alueet) tilaa ja näkymiä koskevaa laajaa kansainvälistä tutkimushanketta tuettiin vuonna 2024 tietoa jalostamalla ja raporttiluonnoksia kommentoimalla. Lisäksi kerättiin ja tuotettiin uutta tietoa OECD:n kahteen tutkimushankkeeseen. Näistä laajin oli TEM:in vetämä 'TSI' ('technical support instrument') -hanke, jonka rahoittaa Euroopan komissio. Sen tavoitteena on siirtymästrategian laatiminen itärajan ja sen läheisyydessä olevien maakuntien alueille Venäjän vastaisen rajan sulkeutumisen haittavaikutusten vuoksi. Selvityksellä tavoitellaan tulevan EU-ohjelmakauden 2028–2034 ajaksi tilapäisiä tukitoimia.

Tavoite vuodelle 2024	Toimenpiteet toimintasuunnitelmassa 2024	Mittarit
Edunvalvonta: Maakuntaliitto ajaa maakunnan ja jäsenkuntien yhteistä etua ennakoivasti, suunnitelmallisesti ja ajantasaiseen tietoon pohjaten.	Jatketaan edunvalvontaprosessin kehittämistä edunvalvonnan asiakirjan mukaan keskittyen erityisesti edunvalvonnan viestinnän kehittämiseen sekä tiivistäen yhteistyötä jäsenkuntien kanssa ja kansanedustajien suuntaan. Edunvalvonnassa Itä-Suomen visiotyön mukainen elinvoiman lisääminen /hallitusohjelman toteuttamiseen. Kuntien edunvalvonnan tukeminen. EU:n ohjelmakauden 2028–2034 valmisteluun vaikuttaminen. Maakunnan edunvalvonnan näkyvyyden ja tavoittavuuden lisääntyminen.	Edunvalvonnalle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen: Itä-Suomen vision toteutus, liikennehankkeiden edistyminen, maakunnan elinvoimaa kuvaavan mittariston tulokset, Suomen koheesiopolitiikkatavoitteet 2028->. - Mediaseuranta ja asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Maakuntaliitto tekee proaktiivista edunvalvontaa raide liikenteen kehittämiseksi, erityisesti Savon -ja Karjalan ratojen parantamiseksi ja yksityisen raideliikenteen kehittämiseksi.

Mitä teimme tavoitteen saavuttamiseksi?

Maakuntaliiton edunvalvontaa tehtiin vuoden 2024 aikana tiiviissä yhteistyössä maakunnan jäsenkuntien, alueen kansanedustajien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Edunvalvontaa tehtiin myös vahvassa ylimaakunnallisessa yhteistyössä, joihin liittyvät keskeisimmät foorumit ovat Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliittojen neuvottelukunta, Itä-Suomen neuvottelukunta sekä Itäisen Suomen foorumi ja Kaakkois-Suomen vaalipiirin tapaamiset. Kunnallisasiain työryhmässä keskityttiin vuonna 2024 mm. kuntien edunvalvonnan kysymyksiin, TE-palvelut 2024 uudistuksen etenemisen seurantaan, hyvinvointialueen haasteiden seurantaan ja EU:n rakennerahastojen hankerahoitusmahdollisuuksien tiedottamiseen.

Maakunnallisten tavoitteiden edunajamisen lisäksi Etelä-Savo on mukana Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien Brysselissä sijaitsevan EU-toimiston kautta tapahtuvassa vaikuttamistyössä ja NSPA-verkostossa.

Vuoden 2024 aikana edunvalvontaa toteutettiin alkuvuodesta päätettyjen (Mkh 22.1.2024) edunvalvonnan painopisteiden mukaisesti, jotka olivat:

1. Itä-Suomen erityiskohtelu
2. maakunnan saavutettavuuden (sisäinen ja ulkoinen) parantaminen
3. EU-aluekehitysvarojen turvaaminen seuraavalla EU-ohjelmakaudella
4. metsäpoliittisen päätösvallan säilyminen alueilla
5. matkailuun suunnattavien panostusten kasvattaminen
6. osaamisen ja TKI-toiminnan vahvistaminen
7. energiapolitiikkaan vaikuttaminen
8. kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistus
9. hyvinvointialueiden tulevaisuus ml. rahoitus
10. monipaikkaisuuden edistäminen.

Em. kärkiteemoista korostui erityisesti Itäisen Suomen erityiskohteluun liittyvä edunvalvontatyö. Maakuntaliitto osallistui tiiviisti hallitusohjelmaan sisältyvään Itäisen Suomen ohjelman valmisteluun, jonka tavoitteena on vauhdittaa alueen taloudellista kasvua, elinvoimaa, investointeja, osaamista ja työvoiman saatavuutta. Lisäksi sillä pyritään vaikuttamaan koko Suomen huoltovarmuuteen, omavaraisuuteen ja turvallisuuteen vallitsevassa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa.

Ohjelmaa työstettiin aktiivisesti maaliskuusta alkaen pääministerin asettamassa valmistelutyöryhmässä ja neuvottelukunnassa. Edunvalvonnan tavoitteena oli varmistaa, että Itä-Suomi ohjelmakokonaisuus sisältäisi yhteisten itäsuomalaisien kehittämistavoitteiden ja -toimien lisäksi myös toimia, joilla edistetään maakunnan elinvoiman näkökulmasta keskeisimpien investointien toteutumista. Esitykset näistä julkaistiin Itäisen Suomen yhteisessä huippukokouksessa elokuussa 2024, jossa vaadittiin maan hallitukselta nopeaa reagoitua ja rahoituksen osoittamista vuoden 2025 budjettiin.

Valmistelutyöryhmän ja neuvottelukunnan tukena oli kaikista maakuntaliitoista kootut teemakohtaiset asiantuntijatyöryhmät. Etelä-Savon maakuntaliitolla oli vetovastuu Kestävän matkailun teemassa, jonka toimenpide-ehdotukset etenivät valtioneuvoston käsittelyn kautta Itäisen Suomen kestävän matkailun kasvuohjelmaksi. Se muodostuu Visit Finlandin sekä itäisen Suomen alueiden kestävää matkailua edistävästä hankkeista vuosina 2025–2027, johon valtioneuvosto myönsi 3 miljoonan euron rahoituksen.

Tulevan EU:n ohjelmakauden 2028–2034 valmisteluun vaikuttamista tehtiin tiiviissä yhteistyössä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa sekä yhteistä EU-toimistoa hyödyntäen. Edunvalvonnan tavoitteena on turvata Itä- ja Pohjois-Suomen alueelliset kehittämistarpeet sekä kansallisessa että EU-valmistelussa varmistaa, että Itä- ja Pohjois-Suomen erityisasema EU:n rahoituskriteereissä huomioidaan. Nykyisten kriteerien lisäksi tavoitteena on nostaa myös huoltovarmuus ja turvallisuus EU-rahoituksen perusteiksi. Edunvalvonnan toimenpiteissä korostui erityisesti Europarlamenttivaalivaikuttaminen edunvalvonnan teemoissa (erityisesti koheesiopolitiikka ja EU-metsäpolitiikka), joiden pohjaksi Itä- ja Pohjois-Suomen alueen maakunnat laativat yhteiset EU-edunvalvontatavoitteet.

Maakunnallisten edunvalvonnan tavoitteiden lisäksi maakuntaliitto tuki myös kuntien edunvalvontaa loppuvuodesta 2023 kunnille tehdyn kyselyn pohjalta, kartoittamalla kuntien tarpeita Itäisen Suomen ohjelman valmisteluun liittyen sekä järjestämällä tapaamisia alueen kansanedustajien kanssa edunvalvonnan teemojen eteenpäinviemiseksi.

Keskeinen osa maakuntaliiton edunvalvontaa on lausuntojen antaminen. Vuonna 2024 maakuntaliitto lausui mm. maantieverkon nopeusrajoitusohjeen päivittämisen kriteerien vaikutuksista, kansallisen liikenteen vaihtoehtojen käyttövoimien jakeluinfraohjelmasta, hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräistä siihen liittyvistä laeista, luonnoksesta valtioneuvoston päätökseksi huoltovarmuuden tavoitteista, luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi sekä hallituksen esityksestä ilmastolain muuttamiseksi. Lausuntojen lisäksi Etelä-Savon maakuntaliitto teki kannanottoja ja oli mukana yhteisten kannanottojen antamisessa. (mm. Etelä-Savon maakuntaliiton kannanotto valtiosuusjärjestelmä uudistukseen, Maakuntien yhteinen kannanotto Business Finlandin näkyvyydestä ja yhteistyöstä alueilla, maakuntaliiton ja maakuntien yhteinen kannanotto koheesiopolitiikan tulevaisuuteen, Aluelähtöisen kehittämisen periaate turvattava EU:n monivuotisessa rahoitusmallissa (Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunta 19.12.2024), Itäisen Suomen maakunnat vaativat kattavaa tilannekuvaa ja päätöksiä kilpailukykyä vahvistavista toimista (Itäisen Suomen maakunnan 19.12.2024), Karjalan ja Savon ratojen parantaminen aloitettava pikaisesti (Itä-Suomen neuvottelukunnan kannanotto 19.2.2024).

Tavoite 2024	Toimenpiteet toimintasuunnitelmassa 2024	Mittarit
Viestintä: Maakuntaliitto viestii nykyaikaisesti, vuorovaikutteisesti ja aktiivisesti tukien edunvalvontaa ja maakuntaliiton toiminnallisia tavoitteita.	- Viestintästrategiassa määriteltyjen toimenpiteiden toteuttamista jatketaan. - Vahvistetaan mediaviestintää ja mediasuhteita sekä kehitetään median palvelua luontevaksi osaksi toimintaa. - Vahvistetaan edelleen liiton asiantuntijaviestintää. - Tuetaan liiton edunvalvontatyötä ja lisätään vaikuttamisviestintää. - Tuodaan esille aluekehityksen onnistumisia, eteläsavolaista osaamista ja oman toiminnan vaikuttavuutta. - Vahvistetaan IP-alueen yhteistä näkyvyyttä ja viestintää. - Nostetaan Saimaata kansainväliseksi matkailubrändiksi itäsuomalaisissa yhteistyössä. - Jatketaan kansalaisille suunnattua Europe Direct -viestintää.	Strategisista kärjistä kertovat uutiset ja muu näkyvyys. Sosiaalisen ja perinteisen median mittarit, tukena Meltwater-työkalu. Verkkosivujen kävijämäärä. Edunvalvonnan vaikuttavuus ja tulokset. Laajat sidosryhmäverkostot maakuntaliiton tapahtumissa. Sitoutuminen liiton viesteihin ja viestintään, "puolestapuhujia" lisää.

Mitä teimme tavoitteen saavuttamiseksi?

Vuonna 2024 viestinnässä jatkettiin edunvalvonnan tukemista niin maakunnan kuin Itä- ja Pohjois-Suomen yhteisen edunvalvonnan osalta. Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteistyönä tehtiin EU-parlamenttivaaleihin liittyvää viestinnässä ja vaikuttamista ehdokkaisiin. Yhteistä IP-alueen brändiä "Suurin osa Suomea" hyödynnettiin EU-vaaliviestinnässä, kuten somekampanjassa keväällä 2024.

Yhteydenpitoa tiedotusvälineisiin on jatkettu ja tiedotuskäytäntö on hioutunut muun muassa päätöksenteon osalta. Mediaviestinnässä nostettiin esiin muun muassa EU-rahoituksen vaikuttavuutta maakunnan kehittämisessä, hankkeiden tuloksia ja hyötyjä alueelle sekä maakuntaliiton aluekehittäjän roolia. Kaavoitusasiat ja avainhenkilöiden rekrytointi kiinnostivat mediaa laajalti. Itäisen Suomen ohjelman valmistelu ja toimenpiteet nousivat esille tiedotusvälineissä pitkin vuotta. Saimaan alueen ruokamatkailu ja ERG-juhluvuosi nostivat Etelä-Savoakin esille niin kansallisesti kuin kansainvälisesti merkittävällä tavalla, ja Saimaan alue nousi useissa kansainvälisissä matkailumedioissa hyvin esille.

Kansalaisia tavoitettiin erilaisissa tapahtumissa, kuten maakuntapäivän Lukumaraton-tapahtumassa Mikkelin torilla toukokuussa. Perinteinen Päämajasymposium elokuun alussa keräsi Mikkeliissä tapahtumasalin täyteen kuulijoita ja Yle Areenan striimin äärellä yleisöä tavoitettiin laajasti ympäri Suomen. Maakuntaliiton Europe Direct -hanke oli mukana muun muassa maakunta- ja Eurooppa-päivässä sekä palkitsemassa Etelä-Savon parhaita toimijoita lokakuussa. Europe Direct -hanke toteutti aktiivisesti kansalaisviestintää myös opiskelijoille EU-komission tavoitteiden mukaisesti.

Verkkosivujen kävijämääriä ja liikennettä, some-kanavien tavoitavuutta ja analytiikkaa ja uutiskirjeen tavoitavuutta seurataan kuukausitasolla. Verkkosivuilla erityisesti

kiinnostavat rahoitushakuihin, maakuntakaavan valmisteluun ja asiantuntijoiden kirjoituksiin liittyvät sisällöt.

Sosiaalisen median kanavien seuraajamäärät ovat yhä tasaisessa kasvussa. Seuraajamäärältään eniten kasvaa LinkedIn-sivu. Somekampanjoita ja maksullista somenäkyvyyttä jatkettiin hyvien kokemusten ja tulosten pohjalta. Erityisesti Päämajasymposiumia markkinoitiin aiempaa aktiivisemmin sosiaalisessa mediassa ja kampanjoinnin tuloksia hyödynnetään jatkossa.

Meltwater-tiedotuspalvelu on auttanut kohdistamaan viestejä valtakunnallisesti eri medioille ja on auttanut mediaseurannassa sekä viestinnän vaikuttavuuden seurannassa.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalouden kokonaismenot ja tulot	TA 2024	TP 2024	Poikkeama
Luottamushenkilöhallinto			
110 Valtuusto ja hallitus			
Toimintatulot	2 385	2 385	
Toimintamenot	-524	-437	87
	1 862	1 948	87
130 Tarkastustoimi			
Toimintatulot			
Toimintamenot	-21	-18	2
	-21	-18	2
140 Osallisuustoiminta			
Toimintatulot			
Toimintamenot	-5	-9	-4
	-5	-9	-4
Luottamushenkilöhallinto yht.			
Toimintatuotot	2 385	2 385	
Toimintakulut	-549	-464	85
	1 836	1 921	85
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu			
210 Hallinto- ja kehittämissyksikkö			
Toimintatulot	26	25	-1
Toimintamenot	-916	-897	18
	-890	-873	17
250 Aluekehitysyksikkö			
Toimintatulot		2	2
Toimintamenot	-918	-892	26
	-918	-890	28
251 Hankehallinnointi 2023-2025			
Toimintatulot			
Toimintamenot	-130	-107	-23
	-130	-107	-23
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu yht.			
Toimintatuotot	26	27	1
Toimintakulut	-1 964	-1 897	21
	-1 938	-1 870	22
Hankkeet			
Toimintatuotot	1 262	1 119	-142
Toimintakulut	-1 352	-1 215	138
Netto = sitovuustaso	-91	-95	-4
Toimintatuotot yhteensä	3 673	3 531	-141
Toimintakulut yhteensä	-3 866	-3 576	290
* Erotus	-193	-45	148

Taulukko 21. Maakuntaliiton käyttötalouden toteutuminen 2024 (1000 €).

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosan toteutuminen	TA 2024	TA muutos	KS 2024	TP 2024	Poikkeama
hankkeet nettoperusteisina					KS/TP
Toimintatulot/käyttötalouden tuloarvio	2 411 100		2 411 100	2 411 945	845
Toimintamenot/ käyttötalouden määräraha	-2 604 300		-2 604 300	-2 456 814	147 486
Toimintakate	-193 200		-193 200	-44 869	148 331
Rahoitustulot ja -menot					
Rahoitustulot	8 500		8 500	10 736	2 236
Rahoitusmenot	-300		-300	-5	295
Vuosikate	-185 000		-185 000	-34 138	150 862
Poistot					
Satunnaiset tulot ja menot					
Tilikauden tulos	-185 000		-185 000	-34 138	150 862

Taulukko 22. Maakuntaliiton tuloslaskelmaosan toteutuminen 2024 (€).

Taulukossa mukana Talousarvio 2024 ja käyttösuunnitelma 2024. Näiden välillä ei tapahtunut kokonaisuudessa muutosta. Etelä-Savon maakuntaliiton hankkeiden osalta määräraha ja tuloarvio otetaan maakuntavaltuuston hyväksymään talousarvioon nettomääräisenä. Maakuntavaltuuston hyväksymä talousarvio sitoo maakuntahallitusta toimintatulojen ja -menojen sekä rahoitustulojen ja -menojen tasolla.

Rahoitusosan toteutuminen	TA 2024	KS 2024	TP 2024	Poikkeama
				TA/TP
Toiminta ja investoinnit				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate +/-	-185	-185	-34	-151
Satunnaiset erät, netto +/-				
Tulorahoituksen korjauserät				
Investointien rahavirta				
Investointimenot				
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				
Toiminta ja investoinnit, netto	-185	-185	-34	-151
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Oman pääoman muutokset +/-				
Vaikutus maksuvalmiuteen			-34	

Taulukko 23. Maakuntaliiton rahoitusosan toteutuminen 2024 (1000 €).

OSA 3: TILINPÄÄTÖSLASKEL- MAT

Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	2 688 440,96	2 585 337,34
Tuet ja avustukset	842 949,24	845 833,76
Toimintatuotot yht.	3 531 390,20	3 431 171,10
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 131 788,78	-1 993 956,34
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-339 432,84	-328 514,71
Muut henkilösivukulut	-39 421,19	-49 385,09
Palvelujen ostot	-844 964,89	-974 219,02
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58 827,41	-64 532,21
Avustukset		-1 500,00
Muut toimintakulut	-161 823,96	-164 465,02
Toimintakulut yht.	-3 576 259,07	-3 576 572,39
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-44 868,87	-145 401,29
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	42,59	57,68
Muut rahoitustuotot	10 693,03	48 196,20
Korkokulut	-4,65	-0,53
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	10 730,97	48 253,35
VUOSIKATE	-34 137,90	-97 147,94
TILIKAUDEN TULOS	-34 137,90	-97 147,94
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-34 137,90	-97 147,94

Toteumavertailu

1.1.-31.12.2024	Talousarvio	Muutos / KS	Käyttösuunn.	Toteutuma 1-12/2024	Poikkeama KS /TOT	Käyttö %
Luottamushenkilöhallinto						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 385 100		2 385 100	2 385 100,00	0,00	100,0
Toimintatuotot yht.	2 385 100		2 385 100	2 385 100,00	0,00	100,0
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-259 700	-6 000	-265 700	-243 660,63	-22 039,37	91,7
Palvelujen ostot	-270 300	2 100	-268 200	-196 079,40	-72 120,60	73,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 900	-400	-14 300	-20 658,85	6 358,85	144,5
Avustukset					0,00	-100,0
Muut toimintakulut	-5 600	-100	-5 700	-4 009,42	-1 690,58	70,3
Toimintakulut yht.	-549 500	-4 400	-553 900	-464 408,30	-89 491,70	83,8
TILIKAUDEN TULOS	1 835 600	-4 400	1 831 200	1 920 691,70	-89 491,70	104,9
Virasto						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	16 000		16 000	19 073,89	-3 073,89	119,2
Tuet ja avustukset	10 000		10 000	7 771,20	2 228,80	77,7
Toimintatuotot yht.	26 000		26 000	26 845,09	-845,09	103,3
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 427 000	7 300	-1 419 700	-1 423 111,57	3 411,57	100,2
Palvelujen ostot	-356 900	-9 500	-366 400	-316 734,40	-49 665,60	86,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45 500	1 100	-44 400	-26 119,56	-18 280,44	58,8
Muut toimintakulut	-134 600		-134 600	-131 207,48	-3 392,52	97,5
Toimintakulut yht.	-1 964 000	-1 100	-1 965 100	-1 897 173,01	-67 926,99	96,5
TILIKAUDEN TULOS	-1 938 000	-1 100	-1 939 100	-1 870 327,92	-68 772,08	96,5
Hankkeet						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	330 350	-15 550	314 800	284 267,07	30 532,93	90,3
Tuet ja avustukset	931 300	4 500	935 800	835 178,04	100 621,96	89,2
Toimintatuotot yht.	1 261 650	-11 050	1 250 600	1 119 445,11	131 154,89	89,5
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-858 900	15 400	-843 500	-843 870,61	370,61	100,0
Palvelujen ostot	-441 300	2 300	-439 000	-332 151,09	-106 848,91	75,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 400	300	-13 100	-12 049,00	-1 051,00	92,0
Muut toimintakulut	-38 850	-1 450	-40 300	-26 607,06	-13 692,94	66,0
Toimintakulut yht.	-1 352 450	16 550	-1 335 900	-1 214 677,76	-121 222,24	90,9
TILIKAUDEN TULOS	-90 800	5 500	-85 300	-95 232,65	9 932,65	111,6

Yhteensä	Talousarvio	Muutos / KS	Käyttösuunn.	Toteutuma 1-12/2024	Poikkeama KS /TOT	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 731 450	-15 550 ✓	2 715 900	2 688 440,96	27 459,04	99,0
Tuet ja avustukset	941 300	4 500 ✓	945 800	842 949,24	102 850,76	89,1
Toimintatuotot yht.	3 672 750	-11 050	3 661 700	3 531 390,20	130 309,80	96,4
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-2 545 600	16 700 ✓	-2 528 900	-2 510 642,81	-18 257,19	99,3
Palvelujen ostot	-1 068 500	-5 100 ✓	-1 073 600	-844 964,89	-228 635,11	78,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72 800	1 000 ✓	-71 800	-58 827,41	-12 972,59	81,9
Avustukset						
Muut toimintakulut	-179 050	-1 550 ✓	-180 600	-161 823,96	-18 776,04	89,6
Toimintakulut yht.	-3 865 950	11 050	-3 854 900	-3 576 259,07	-278 640,93	92,8
Rahoitustuotot ja kulut	8 200		8 200	10 730,97	-2 530,97	130,9
TILIKAUDEN TULOS	-185 000	0	-185 000	-34 137,90	-150 862,10	18,5

Talousarvio sitoo maakuntahallitusta toimintatulojen ja -menojen sekä rahoitustulojen ja -menojen tasolla (Talousarvio 2024 kohta 4.2).

MAAKUNTAVALTUUSTO	Talousarvio 2024	Toteutuma 1-12/2024	Poikkeama
Toimintatulot	2 411 100,00	2 411 945,09	845,09
Toimintamenot	-2 604 300,00	-2 456 813,96	147 486,04
Toimintakate	-193 200,00	-44 868,87	148 331,13
Rahoitustulot	8 500,00	10 735,62	2 235,62
Rahoitusmenot	-300,00	-4,65	295,35
Vuosikate	-185 000,00	-34 137,90	150 862,10
Tilikauden tulos	-185 000,00	-34 137,90	150 862,10
Tilikauden yli/alijäämä	-185 000,00	-34 137,90	150 862,10

Rahoituslaskelma

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-34 137,90	-97 147,94
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät		
Investointien rahavirta		
Investointimenot		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-34 137,90	-97 147,94
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	33 917,33	-28 524,22
Korottomien velkojen muutos	13 573,82	205 932,57
Rahoituksen rahavirta	47 491,15	177 408,35
Rahavarojen muutos	13 353,25	80 260,41
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 290 786,38	1 277 433,13
Rahavarat 1.1.	1 277 433,13	1 197 172,72
	13 353,25	80 260,41

Tase

	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	60 824,74	60 824,74
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	10 521 801,83	8 258 860,25
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
3. Muut saamiset	580 610,96	610 233,72
4. Siirtosaamiset	6 432,53	10 727,10
Lyhytaikaiset saamiset	587 043,49	620 960,82
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 290 786,38	1 277 433,13
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 460 456,44	10 218 078,94
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	82 434,38	82 434,38
III Muut omat rahastot		
IV Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	914 051,01	1 011 198,95
V Tilikauden yli/alijäämä	-34 137,90	-97 147,94
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Valtion toimeksiannot	10 521 801,83	8 258 860,25
E VIERAS PÄÄOMA		
II Lyhytaikainen		
6. Ostovelat	76 064,18	81 925,71
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	60 841,78	66 904,16
8. Siirtovelat	839 401,16	813 903,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12 460 456,44	10 218 078,94

OSA 4: TILINPÄÄTÖKSEN LII- TETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 1

Sijoitusten arvostus:

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus:

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Liitetieto 2

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Lomapalkkavelan muutos on aiempina vuosina kirjattu kokonaisuudessaan hallintopalveluyksikölle.

Vuodesta 2024 alkaen muutos kirjataan luottamushenkilöhallinnolle, hallintopalveluyksikölle ja

kehittämisyksikölle sen mukaan miten henkilöstö sijoittuu ko. yksiköihin.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 6

Toimintatuotot tehtäväalueittain	2 024	2 023
Luottamushenkilöhallinto	2 385 100,00	2 315 766,90
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu	26 845,09	34 186,34
Hankkeet	1 119 445,11	1 081 217,86
Toimintatuotot yhteensä	3 531 390,20	3 431 171,10

Toimintakulut tehtäväalueittain

Luottamushenkilöhallinto	-464 408,30	-554 843,44
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu	-1 897 173,01	-1 814 584,44
Hankkeet	-1 214 677,76	-1 207 144,51
Toimintakulut yhteensä	-3 576 259,07	-3 576 572,39

Liitetieto 9

Palvelujen ostot	2024	2023
Muiden palvelujen ostot	-844 964,89	-974 219,02
Palvelujen ostot yhteensä	-844 964,89	-974 219,02

Liitetieto 11

Suunnitelman mukaiset poistot

Maakuntavaltuusto 15.11.1996 § 21

Hyödykeryhmä	poistoaika	poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
* Aineettomat oikeudet	5 v	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto		
*atk-laitteet	3 v	30 % jäännösarvopoisto
*muut laitteet ja kalusteet	3 v	30 % jäännösarvopoisto
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

Maakuntavaltuusto on 10.11.2008 § 19 hyväksynyt käyttöomaisuuden pienhankintarajaksi 15 000 euroa.

Liitetieto 15

Muut rahoitustuotot	2024	2023
Osinkotuotot ja osuuspääomien korot muista yhteisöistä	10 693,03	48 196,20
Osinkotuotot ja osuuspääomien korot yhteensä	10 693,03	48 196,20

Liitetieto 15

Muut rahoitustuotot	2024	2023
Osinkotuotot ja osuuspääomien korot muista yhteisöistä	10 693,03	48 196,20
Osinkotuotot ja osuuspääomien korot yhteensä	10 693,03	48 196,20

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 19

Pysyvien vastaavien sijoitukset	2024	2023
Osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	60 824,74	60 824,74
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	60 824,74	60 824,74
Kirjanpitoarvo 31.12.	60 824,74	60 824,74

Valtion toimeksiantojen varat	2024	2023
Maakunnan kehittämisraha ja AIKO-raha	21 897,52	21 897,52
Maakunnan omaehtoisen kehittämisen määräraha	2 258,53	37 210,53
Euroopan aluekehitysrahasto EAKR 2014 -2020	0,00	2 710 861,36
Matkailun elpymishankkeet ALMA	119 487,98	119 487,98
Alueellinen selviytymissuunnitelma	17 744,97	61 651,74
AKKE 2022: Omaehtoinen kehittäminen MOKRA	1 150,61	120 153,40
AKKE 2022: AIKO	86 555,32	313 497,67
AKKE 2022: Osaavan työvoiman saatavuus ja alueellinen liikkuvuus	87 120,69	138 631,94
AKKE 2022: Kestävä monipaikkaisuus	9 342,83	157 268,14
Mikkelin matkailun valtion avustus	435 625,77	500 000,00
AKKE TKI-toiminnan tukeminen	308 688,24	459 628,97
Itäisen Suomen kestävä matkailu	3 000 000,00	
Euroopan aluekehitysrahasto EAKR 2021 -2027	6 431 929,37	3 618 571,00
Valtion toimeksiantojen varat yhteensä	10 521 801,83	8 258 860,25

Liitetieto 23

Saamiset jäsenkunnilta ja jäsenkuntien konserneihin kuuluvilta yhteisöiltä (sisältyvät alla lueteltuihin saamisiin)

Lyhytaikaiset	2024	2023
Jäsenkunnilta		
Muut saamiset, tulojäämät	0,00	46 331,53
Siirtosaamiset, ennakkomenot	0,00	0,00
Jäsenkunnilta yhteensä	0,00	46 331,53

Jäsenkuntien konserneihin kuuluvilta yhteisöiltä

Muut saamiset, tulojäämät	0,00	0,00
Jäsenkuntien konserneihin kuuluvilta yhteisöiltä yht.	0,00	0,00

Liitetieto 24

Saamiset	2024	2023
Lyhytaikaiset		
Saamiset valtiolta, ALV	8 579,15	16 056,62
Tulojäämät		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	10 143,00	11 970,00
Kansallinen rahoitus TEM		43 445,52
EU-tuet ja avustukset	436 799,99	449 194,04
Interreg	67 117,00	26 837,10
Muut projektien saamiset	53 392,40	61 028,03
Muut saamiset	4 579,42	1 702,41
Menoennakot	6 432,53	10 727,10
Saamiset yhteensä	587 043,49	620 960,82

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25

Oman pääoman erittely

	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	82 434,38	82 434,38
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	82 434,38	82 434,38
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	914 051,01	1 011 198,95
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	914 051,01	1 011 198,95
Tilikauden yli/alijäämä	-34 137,90	-97 147,94
Oma pääoma yhteensä	962 347,49	996 485,39

Peruspääoman jakautuminen jäsenkuntien kesken 31.12.2024

Kunta	Veroäyrit -94 1000 kpl	Osuus perus- pääomaan €	Osuus %
Enonkoski	92 483	959,24	1,1636
Hirvensalmi	114 616	1 188,81	1,4421
Juva	375 888	3 898,74	4,7295
Kangasniemi	301 383	3 125,97	3,7921
Mikkeli	2 800 776	29 049,85	35,2400
Mäntyharju	363 473	3 769,97	4,5733
Pertunmaa	97 544	1 011,73	1,2273
Pieksämäki	1 169 118	12 126,18	14,7101
Puumala	154 044	1 597,76	1,9382
Rantasalmi	209 377	2 171,67	2,6344
Savonlinna	2 095 441	21 734,07	26,3653
Sulkava	173 582	1 800,41	2,1840
YHTEENSÄ	7 947 725	82 434,38	100,00

Liitetieto 30

Velat jäsenkunnille ja jäsenkuntien konserneihin kuuluville yhteisöille

	2024	2023
Lyhytaikaiset		
Jäsenkunnille		
Siirtovelat	20 506,59	6 033,75
Muut siirtovelat		
Ostovelat		
Jäsenkunnille yhteensä	20 506,59	6 033,75
Jäsenkuntien konserneihin kuuluville yhteisöille		
Siirtovelat	2 773,00	3 218,00
Muut siirtovelat		
Ostovelat	462,81	504,43
Jäsenkuntien konserneihin kuuluville yhteisöille yht.	3 235,81	3 722,43

Liitetieto 33

Siirtovelat

	2024	2023
Lyhytaikaiset		
Lomapalkkavelka sivukuluineen	383 049,23	324 667,65
Muut palkkajaksotukset	3 200,00	2 300,00
Henkilösivukulut	48 540,23	55 616,53
Saadut ennakot	399 711,70	426 419,25
Muut siirtovelat	4 900,00	4 900,00
Siirtovelat yhteensä	839 401,16	813 903,43

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 38

Leasingvastuut

	2024	2023
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	4 685,00	1 918,00
Myöhemmin maksettavat	12 378,00	0,00
Leasingvastuut yhteensä	17 063,00	1 918,00

Vuokravastuut

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	71 495,00	69 027,00
Myöhemmin maksettavat	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	71 495,00	69 027,00

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä

	31.12.2024	31.12.2023
Luottamushenkilöhallinto	1	1
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu	19	19
Hankkeet	15	14
Henkilöstö yhteensä	35	34

joista virka-, työ- tai perhevapaalla	1	1
joista määräaikaisia	13	13

vuoden 2023 vertailutietoa korjattu: jakoa viraston ja hankkeiden välillä muutettu

Liitetieto 44

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetut luottamushenkilömaksut

	2024	2023
Keskusta, Etelä-Savon piiri	3 700,40	3 614,55
Keskusta, Itä-Savon piiri	1 678,80	1 377,00
Kaakkois-Suomen Kokoomus ry	2 721,80	2 751,98
Kaakkois-Suomen Sosialidemokraatit ry	3 387,80	3 251,60
Perussuomalaiset, Etelä-Savon piiri	853,89	915,98
Kaakkois-Suomen Vasemmistoliitto	100,63	115,00
Kaakkois-Suomen Vihreät ry	460,00	503,70
Kristillisdemokraatit	80,50	80,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	12 983,82	12 610,31

Liitetieto 45

Tilintarkastajan palkkiot

	2 024	2 023
BDO Auditor oy		
Lakisääteinen tilintarkastus	5 633,76	4 748,59
Hanketarkastukset	1 700,00	980,00
Muut palkkiot		0,00
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	7 333,76	5 728,59

Liitetietojen allekirjoitus

Anne Matilainen
hallintojohtaja

Jutta Kiiskinen
talouspäälikkö

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyväksyminen

Mikkelissä 17.2.2025

Maakuntahallitus

Tilinpäätösmerkintä

Tarkastuksesta on annettu kertomus.

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Lilja Koskelo
JHT, HT

LUETTELOT JA SELVITYKSET

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA

1.	Päiväkirja	Dynasty asianhallintajärjestelmä
2.	Pääkirja	Dynasty asianhallintajärjestelmä
3.	Tilinpäätös	Dynasty asianhallintajärjestelmä
4.	Ostolaskujen toimittajaluettelo	Dynasty asianhallintajärjestelmä
5.	Ostolaskupäiväkirja	Dynasty asianhallintajärjestelmä
6.	Palkkakortit	Dynasty asianhallintajärjestelmä
7.	Matkalaskupäiväkirja	Dynasty asianhallintajärjestelmä
8.	Varmentavat asiakirjat	Dynasty asianhallintajärjestelmä

LUETTELO TOSITELAJEISTA

Laji nro

10	Kassatositteet	000001 - 000481
15	Käteiskassa	015001 - 015004
20	Ostolaskujen maksut	020001 - 020107
33	Sähköiset ostolaskut	033001 - 034120
50	Palkat	050001 - 050016
60	Maakunnan kehittämisraha ja AIKO	060001 - 060037
70	EU/Rak.rah.2014-2020	070001 - 070028
75	EU/rak.rah.2021-2027	075001 - 075085
80	Matkalaskut M2	080001 - 080017
99	Muistiotositteet	990001 - 990127

**Etelä-Savon
maakuntaliitto**